FINANSMINISTERIET

Økonomisk analyse: Indvandreres nettobidrag til de offentlige finanser

April 2017

2017

FINANSMINISTERIET

Økonomisk analyse: Indvandreres nettobidrag til de offentlige finanser

April 2017

2017

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Denne publikation er udarbejdet af
Finansministeriet
Center for holdbarhed og strukturpolitik
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 3392 3333

Elektronisk publikation:
ISBN: 978-87-93531-09-3

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside
fm.dk

Forord

Danmark har i mange år været præget af en massiv debat om de kulturelle og de økonomiske konsekvenser af indvandringen. Meningerne er mange, og det skal der være plads til.

Men det er vigtigt, at debatten bliver ført på et sagligt og faktuelt grundlag. I denne økonomiske analyse belyser Finansministeriet, hvor meget indvandrerne og deres efterkommere påvirker de offentlige finanser.

Den umiddelbare og mest iøjnefaldende konklusion af analysen er nedslående: I 2014 kostede indvandrere og deres efterkommere de offentlige finanser 28 mia. kr. Det er alt for mange penge. Derfor har både den nuværende regering og den tidligere V-regering gennemført en konsekvent udlændingepolitik, med 50 konkrete stramninger. Det har virket. Der kommer markant færre asylansøgere og familiesammenførte til Danmark nu end i 2014. Og samtidig er en større andel af de indvandrere, der er i Danmark, kommet i beskæftigelse.

Analysen giver også plads til optimisme. Det står nemlig lysende klart, at så snart indvandrerne – uanset hvor de kommer fra – bliver en del af det danske arbejdsmarked, så udgør de en gevinst for de offentlige finanser. Også indvandrere med lave indkomster udgør samlet set en gevinst for de offentlige finanser. Hver gang en indvandrer er i beskæftigelse, bidrager denne til opretholdelsen og sikringen af det danske velfærdssamfund.

De største positive bidragydere til de offentlige finanser er indvandrere fra de vestlige lande, som kommer hertil for at arbejde. Det samme gælder indvandrere fra de østlige lande i EU. Men også indvandrere fra ikke-vestlige lande såsom Kina og Indien bidrager positivt.

De indvandrere, der trækker mest på de offentlige finanser, er asylansøgere fra lande som Syrien og Somalia. De står ofte uden for arbejdsmarkedet, og har derfor også svært ved at blive ordentligt integreret i Danmark. Den situation risikerer at føre til parallelsamfund, fremmedgørelse og kriminalitet. Det ved vi af dårlig erfaring fra tidligere indvandring.

Derfor er det afgørende, at vi fremover får flere indvandrere i job. De skal ud at arbejde, så de bliver en aktiv del af fællesskabet og dermed bidrager til vores alle sammens velstand. Regeringen har med en række initiativer allerede øget beskæftigelsen blandt de indvandrere, som er kommet til Danmark inden for de seneste år. Vi skal videre ad den vej.

Danmark skal være et sted for dem, der kan og vil. De indvandrere, der både kan og vil bidrage positivt til det danske samfund – integrere sig økonomisk såvel som kulturelt – de er også en gevinst. Så enkelt er det.

God læselyst.

Kristian Jensen
Finansminister

Indhold

1. Indledning og sammenfatning

Siden starten af 1980'erne er antallet af indvandrere[1] i Danmark steget fra 2½ pct. af befolkningen til i dag at udgøre knap 10 pct. af befolkningen. Medregnes efterkommere, dvs. børn født i Danmark med indvandrerforældre, udgør gruppen 13 pct. af befolkningen. Indvandrere har derfor fået en stadig større betydning for dansk økonomi – fx i forhold til vækst, beskæftigelse og virkning på de offentlige finanser. Også fremover er der udsigt til, at indvandrere vil få stadigt større betydning for dansk økonomi. Den seneste befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik viser således, at indvandrere i 2050 vil udgøre 13 pct. af befolkningen, og medregnes efterkommere udgør denne gruppe knap 20 pct.

I denne analyse undersøges, hvordan indvandrere og deres efterkommere påvirker de offentlige finanser. Analysen er baseret på en detaljeret opgørelse over den enkelte persons bidrag til de offentlige indtægter og træk på de offentlige udgifter og tager udgangspunkt i 2014, der er det seneste år med fuldt tilgængelige registeroplysninger. Med den anvendte metode fordeles samtlige offentlige indtægter og udgifter på enkeltpersoner bl.a. ved at anvende forskellige registerbaserede indikatorer. Datagrundlaget for analysen er Lovmodellens stikprøver på 33,3 pct. af befolkningen.

Analysen viser blandt andet at:

- Medregnes nettoudgifter til indvandreres børn født i Danmark (efterkommere) er den samlede offentlige nettoudgift til indvandrere og efterkommere på 28 mia. kr.
- Indvandrere fra vestlige lande bidrager samlet set positivt med omkring 6 mia. kr. til de offentlige finanser. Det skyldes, at mange er i arbejde og betaler skat.
- Indvandrere fra ikke-vestlige lande udgør derimod en nettoudgift på 16 mia. kr., fordi mange modtager overførselsindkomst og derfor ikke bidrager nævneværdigt til de offentlige indtægter.
- Der er meget stor variation i bidraget til de offentlige finanser blandt gruppen af ikke-vestlige indvandrere – fx bidrager indvandrere fra Kina og Indien positivt til de offentlige finanser, mens indvandrere fra fx Syrien og Somalia i gennemsnit udgør en stor nettoudgift.
- Indvandrere, der kommer til Danmark for at arbejde, bidrager positivt til de offentlige finanser. Det gælder både indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande.
- Allerede ved lønindkomster på omkring 200.000-300.000 kr. bidrager beskæftigede indvandrere positivt til de offentlige finanser.

[1] Indvandrere defineres af Danmarks Statistik som personer, der opholder sig i Danmark, men er født i udlandet af forældre, som ikke er danske statsborgere.

Det skal understreges, at beregningerne er baseret på en række metodevalg og beregningstekniske antagelser, som påvirker opgørelsen og indebærer en vis analyseusikkerhed. Opgørelsen vedrører som nævnt året 2014, og er derfor påvirket af konjunkturforhold og andre særlige forhold, der påvirker de offentlige finanser i dette år. Det betyder også, at fremgangen i beskæftigelsen efter 2014 (også blandt indvandrere) ikke er indregnet i tallene, ligesom konsekvenserne af den store tilgang af flygtninge efter 2014 heller ikke indgår.

Analysens resultater

Med et gennemsnitligt årligt nettobidrag på 30.000 kr. pr. person er indvandrere fra vestlige lande den herkomstgruppe, der bidrager mest til de offentlige finanser pr. person – også mere end personer af dansk oprindelse, *jf. tabel 1.1.* Det afspejler blandt andet, at mange indvandrere fra vestlige lande kommer til Danmark i starten af den erhvervsaktive alder, samt at gruppen er forholdsvis velintegreret på arbejdsmarkedet. Blandt de vestlige indvandrere er der således relativt få børn og unge, som typisk trækker på de offentlige serviceydelser, og som ikke bidrager til de offentlige indtægter.

Samlet set bidrager vestlige indvandrere positivt til de offentlige finanser med 6 mia. kr. Indvandrere fra ikke-vestlige lande udgør derimod en samlet nettoudgift på 16 mia. kr. svarende til en gennemsnitlig nettoudgift på 56.000 kr. pr. person. Den forholdsvis store nettoudgift for indvandrere fra ikke-vestlige lande afspejler blandt andet, at mange ikke er integreret på arbejdsmarkedet men modtager overførselsindkomst (se nedenfor).

Tabel 1.1
Nettobidrag til de offentlige finanser opdelt på herkomst, 2014

	Nettobidrag i alt	Personer	Gennemsnit	Gennemsnit (25-64 årige)
	Mia. kr.	1.000	1.000 Kr.	1.000 kr.
Hele befolkningen	28	5.641	5	109
Dansk oprindelse	56	5.003	11	124
Indvandrere og efterkommere i alt	**-28**	**638**	**-44**	**10**
- Indvandrere, vestlige	6	203	30	77
- Efterkommere, vestlige	-2	23	-70	91
- Indvandrere, ikke-vestlige	-16	282	-56	-33
- Efterkommere, ikke-vestlige	-17	131	-128	-11

Anm.: Antallet af personer er angivet i helårspersoner. Som følge af afrunding summerer herkomstgrupperne ikke til hele befolkningen.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

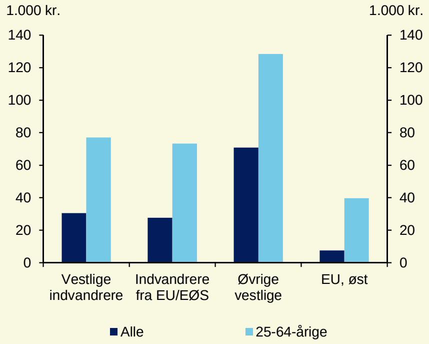
Hvis indvandrere og efterkommere ses under ét, er den samlede netto*udgift* til indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande på 33 mia. kr., mens indvandrere og efterkommere

fra vestlige lande samlet bidrager med *nettoindtægter* for knap 5 mia. kr. Det indebærer en samlet nettoudgift på 28 mia. kr. for indvandrere og efterkommere.

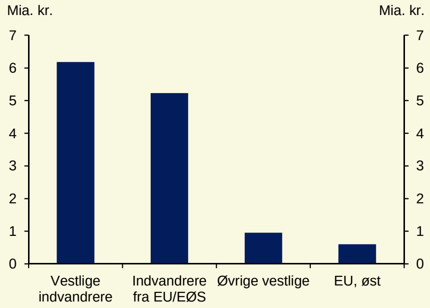
Hovedparten af indvandrere fra vestlige lande kommer fra EU/EØS-lande, hvor der er fri bevægelighed for arbejdskraften på tværs af landegrænser. Indvandrere fra disse lande bidrager (i gennemsnit) positivt til de offentlige finanser med 28.000 kr. pr. person, *jf. figur 1.1*. Siden udvidelsen af EU med en række østeuropæiske lande er indvandringen herfra øget. Denne gruppe af indvandrere bidrager også positivt til de offentlige finanser. I gennemsnit bidrager indvandrere fra de nye EU-medlemslande (EU, øst), med over 7.000 kr. pr. person.

Sammenlagt bidrager indvandrere fra EU/EØS-lande med 5 mia. kr., hvoraf indvandrere fra de nye EU-medlemslande bidrager med godt ½ mia. kr., *jf. figur 1.2.*

Figur 1.1
Gennemsnitlige nettobidrag i 1.000 kr. for vestlige indvandrere, 2014

Figur 1.2
Samlede nettobidrag i mia. kr. for vestlige-indvandrere, 2014

Anm.: *EU, øst* indeholder indvandrere fra de nye medlemslande efter øst-udvidelsen af EU fra 2004.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

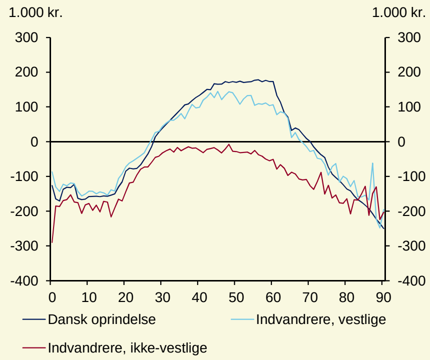
Personers bidrag til de offentlige finanser varierer helt naturligt over livet. Børn og ældre udgør typisk en nettoudgift, mens personer i de erhvervsaktive aldre typisk bidrager positivt til de offentlige finanser via skattebetaling mv., *jf. figur 1.3.* Når man sammenligner forskellige befolkningsgruppers nettobidrag til de offentlige finanser, kan en del af de målte forskelle således afspejle forskelle i alderssammensætningen mellem grupperne.

De store negative bidrag fra efterkommere skyldes fx, at efterkommere som nævnt overvejende består af børn og unge, der trækker på de offentlige udgifter til fx pasning og uddannelse, og som kun i mindre grad bidrager til de offentlige indtægter. I de kommende årtier må det forventes, at disse efterkommere i højere grad bidrager positivt til de offentlige finanser i takt med, at efterkommerne i større omfang bliver repræsenteret i de erhvervsaktive aldersgrupper, og derfor i højere grad opnår beskæftigelse og betaler skat.

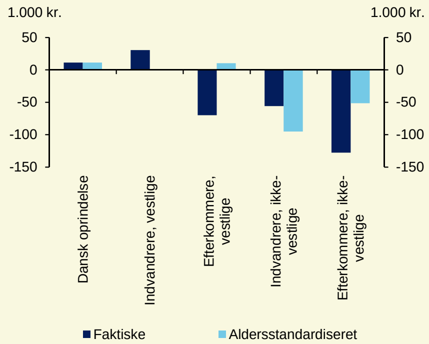
Hvis der i beregningen af nettobidragene korrigeres for de underliggende forskelle i alderssammensætningen mellem grupperne (aldersstandardisering), reduceres nettobidraget for indvandrere, mens nettobidraget for efterkommere øges, *jf. figur 1.4.* For indvandrere fra vestlige lande medfører aldersstandardiseringen et fald i det gennemsnitlige nettobidrag fra 30.000 kr. til 1.000 kr. Det skyldes, at vestlige indvandrere er overrepræsenteret i de erhvervsaktive aldre, som i gennemsnit bidrager positivt til de offentlige finanser.

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er også overrepræsenteret i de erhvervsaktive aldre, og aldersstandardiseringen medfører derfor, at det gennemsnitlige nettobidrag for ikke-vestlige indvandrere reduceres til -95.000 kr.

Figur 1.3
Nettobidrag til de offentlige finanser opdelt på alder, 2014

Figur 1.4
Faktiske og aldersstandardiserede gennemsnitlige nettobidrag, 2014

Anm.: Ved aldersstandardiseringen i figur 1.4 beregnes det gennemsnitlige nettobidrag for herkomstgruppen i det hypotetiske scenarie, hvor herkomstgruppens alderssammensætning svarer til alderssammensætningen for personer af dansk oprindelse.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Den forholdsvis store gennemsnitlige nettoudgift for indvandrere fra ikke-vestlige lande dækker over en stor variation i størrelsen af den enkeltes nettobidrag. Blandt de 25-64-årige indvandrere fra ikke-vestlige lande er det således omkring 40 pct., der netto bidrager positivt til de offentlige finanser. Der er dog også en gruppe på ca. 10 pct., som medfører nettoudgifter for mere end 200.000 kr. pr. person. Til sammenligning er det ca. 60 pct. og 70 pct., der bidrager positivt til de offentlige finanser blandt henholdsvis indvandrere fra vestlige lande og personer af dansk oprindelse, *jf. figur 1.5*.

Personer, der er i beskæftigelse, bidrager typisk positivt til de offentlige finanser, fordi beskæftigede betaler mere i skatter og afgifter, og ikke modtager indkomsterstattende overførselsindkomst. Der er således en tæt sammenhæng mellem andelen, der er nettobidragsydere og beskæftigelsesandelen for de enkelte herkomstgrupper.

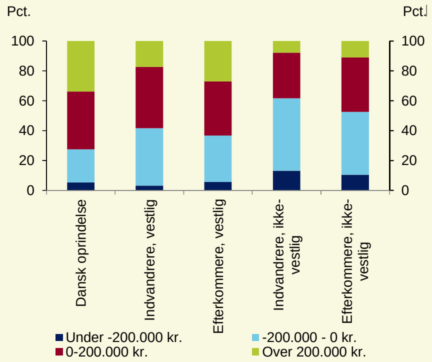
Den relativt lave andel af ikke-vestlige indvandrere, der bidrager positivt til de offentlige finanser, afspejler således, at det for denne gruppe kun er omkring halvdelen af de 25-64-årige,

der er i beskæftigelse. For personer af dansk oprindelse er det til sammenligning næsten 80 pct. af de 25-64-årige, der er i beskæftigelse, *jf. figur 1.6*.

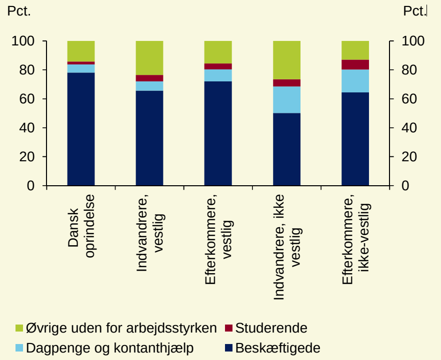
Det peger på, at der er et stort potentiale for at styrke de offentlige finanser, hvis ikke-vestlige indvandrere (og deres efterkommere) i højere grad opnår beskæftigelse. Hvis det som et regneeksempel hypotetisk antages, at indvandrere og efterkommere havde samme beskæftigelses- og overførselsfrekvens som jævnaldrende med dansk oprindelse, ville de offentlige finanser blive forbedret med i størrelsesordenen 20 mia. kr., *jf. kapitel 4.*

Det bemærkes, at der er tale om en hypotetisk potentialeberegning, som bygger på meget ekstreme forbedringer af navnligt ikke-vestlige indvandreres og deres efterkommeres tilknytning til arbejdsmarkedet. Der kan således ikke peges på økonomiske reformer mv., der kan forventes at indebære denne forbedring af integrationen.

Figur 1.5
Herkomstgrupperne fordelt på størrelsen af den enkeltes nettobidrag, 25-64-årige, 2014

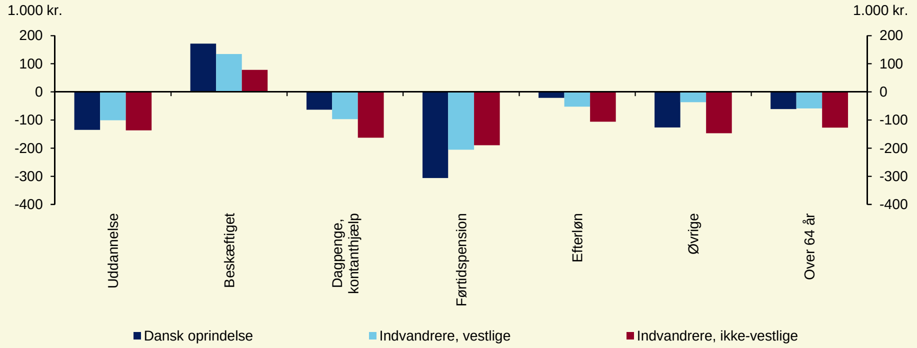
Figur 1.6
Arbejdsmarkedstilknytning opdelt på herkomst, 25-64-årige, 2014

Anm.: I figur 1.6 er der opdelt efter arbejdsmarkedstilknytning i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik opgjort ultimo november 2014.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

En yderligere opsplitning af det gennemsnitlige nettobidrag på arbejdsmarkedsstatus viser, at alle typer af overførselsmodtagere og øvrige uden beskæftigelse i gennemsnit udgør en nettoudgift, mens det kun er beskæftigede, der bidrager positivt til de offentlige finanser, *jf. figur 1.7*.

Figur 1.7
Gennemsnitlige nettobidrag til de offentlige finanser opdelt på arbejdsmarkedsstatus og herkomst, 2014

Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Arbejdsmarkedsstatus er baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Efterkommere indgår ikke.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

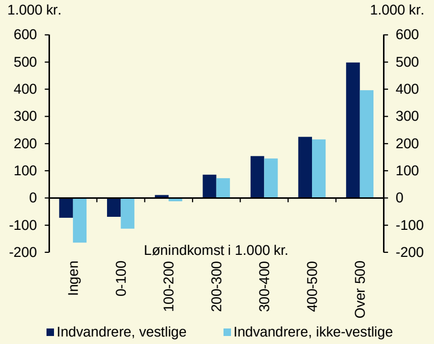
Blandt de beskæftigede er nettobidraget størst for personer med høje indkomster, fordi skattebetalingen og forbrugsafgifter stiger med indkomsten. Men også for personer med arbejdsindkomster mellem 200.000 og 300.000 kr. er nettobidraget til de offentlige finanser i gennemsnit positivt, *jf. figur 1.8*. Det viser, at der ikke nødvendigvis kræves meget høje indkomster, før indvandrere i arbejde bidrager positivt til de offentlige finanser. Det bemærkes, at den såkaldte "beløbsordning" giver udlændinge (udenfor EU/EØS-området) særlig let adgang til det danske arbejdsmarked til personer, som er tilbudt et arbejde med en årlig løn på mindst 408.000 kr. (2017-niveau).

De høje gennemsnitlige nettoudgifter for indvandrere fra ikke-vestlige lande – og den store variation i størrelsen af nettobidraget – afspejler, at gruppen er meget sammensat og fx både omfatter flygtninge, familiesammenførte og indvandrere, der kommer til Danmark for at arbejde eller studere. Det er derfor forventeligt, at der er store forskelle på de enkeltes nettobidrag (navnlig) blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande. Opdeles vestlige og ikke-vestlige indvandrere efter opholdsgrundlag, er der således store forskelle i det gennemsnitlige nettobidrag mellem grupperne.

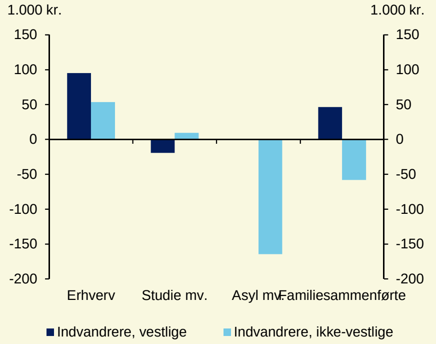
De 25-64-årige indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde (opholdsgrundlag *erhverv*) bidrager i gennemsnit positivt til de offentlige finanser, uanset om de kommer fra vestlige eller ikke-vestlige lande, *jf. figur 1.9.*

Derimod udgør asylmodtagere og familiesammenførte til flygtninge en forholdsvis stor nettoudgift for de offentlige finanser. Flygtninge og familiesammenførte til flygtninge (asyl mv.) indebærer således en gennemsnitlig nettoudgift på godt 160.000 kr., og de bidrager dermed til at trække det gennemsnitlige nettobidrag ned for indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Figur 1.8
Gennemsnitligt nettobidrag opdelt efter lønindkomst, 25-64 år, 2014

Figur 1.9
Gennemsnitlige nettobidrag opdelt på opholdsgrundlag, 2014

Anm.: Opholdsgrupperne er opgjort på baggrund af det opholdsgrundlag indvandrerne første gang opholdt sig i landet på baggrund af. Danmarks Statistiks personregistre indeholder oplysninger fra Udlændingestyrelsen angående opholdstilladelser siden 1997. Det er derfor ikke muligt at fordele samtlige indvandrere, der opholder sig i landet på baggrund af opholdstilladelse. Knap halvdelen af indvandrerne i 2014 er fordelt på de fire opholdskategorier.
Kilde: Egne beregninger på Lovmodellens datagrundlag.

Det bemærkes, at antallet af asylmodtagere siden starten af 2000'erne og frem til 2014 lå på et relativt lavt niveau. Da opgørelsen er baseret på tal for 2014, indgår virkningen af den store tilgang af asylmodtagere i 2015 og 2016 ikke i denne analyse.

Med offentliggørelsen af denne analyse er det første gang Finansministeriet analyserer de samlede nettoudgifter for indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande. DREAM har imidlertid tidligere lavet lignende analyser, som belyser nettoudgifterne ved indvandring i et udgangsår – og en fremskrivning af disse udgifter.

I 2014 har DREAM beregnet, at nettoudgiften ved indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande samlet set er knap 17 mia. kr. i 2014 (2013-priser). I denne analyse er nettoudgiften for disse grupper opgjort til 33 mia. kr. Hovedforklaringen på den store forskel er, at Finansministeriets analyse er en "historisk" opgørelse, hvor der på en række områder er adgang til detaljerede registeroplysninger om den enkeltes bidrag til de offentlige indtægter og træk på de offentlige udgifter. Beregningerne fra DREAM er derimod en modelfremskrivning foretaget før de faktiske 2014 data forelå. Herudover er DREAMs befolkningsregnskab på visse punkter mindre detaljeret end det, der er anvendt i Finansministeriets analyse.

Sammenligninger med DREAM viser, at en stor del af forskellen kan forklares med, at der er anvendt forskellige fordelinger af henholdsvis selskabsskatter, pensionsafkastskat (PAL-skat) samt udgifter til beskæftigelsessystemet (sagsbehandlere mv.), retsvæsen (kriminalitet) og asyl. På disse områder har DREAM fordelt udgifter og indtægter ligeligt på *alle voksne/alle personer*, mens Finansministeriet anvender registerbaserede fordelingsnøgler, der mere præcist fordeler udgifter og indtægter på enkeltpersoner. Fx fordeles provenuet fra PAL-skat efter størrelsen af den individuelle pensionsformue – og ikke ligeligt på alle voksne som i DREAM[2].

[2] Det bemærkes, at oplysningerne om individuelle pensionsformuer er baseret på et forholdsvist nyt register, som ikke var tilgængeligt i Danmarks Statistik, da analysen fra DREAM blev udarbejdet.

2. Nettobidrag for indvandrergrupper

Det danske velfærdssamfund stiller offentlige serviceydelser til rådighed for borgerne. Det drejer sig om fx sundhedsydelser, undervisning, pleje og kulturtilbud. Samtidig udbetales overførselsindkomster til personer, som ikke er i beskæftigelse. Både serviceydelserne og overførselsindkomster finansieres gennem skatter og afgifter. Velfærdssamfundet indebærer en betydelig omfordeling dels mellem personer med forskellig alder og dels mellem personer med forskelligt niveau for arbejds- og kapitalindkomst.

Udgangspunktet for denne analyse er at søge at opgøre for hver enkelt indbygger i Danmark, hvor meget den pågældende på den ene side betaler i skatter og afgifter og på den anden side fraregne omkostningerne ved de ydelser og overførsler, som vedkommende modtager fra det offentlige. Dette kaldes i det følgende for personens nettobidrag til de offentlige finanser. Ved at opgøre nettobidraget pr. person er der blandt andet mulighed for at illustrere omfordelingen mellem forskellige grupper i befolkningen. Det kan fx være grupper opdelt efter alder, uddannelsesniveau eller herkomst.

For at beregne den enkeltes nettobidrag er det nødvendigt at fordele samtlige offentlige indtægter og udgifter på de enkelte personer, der bor i Danmark. For en række indtægter og udgifter foreligger denne individualisering umiddelbart i Danmarks Statistiks registre. Det er fx tilfældet for indkomstskatter, ejendomsskatter samt udgifter til overførselsindkomster.

For øvrige indtægter og udgifter er individualiseringen så vidt muligt foretaget på baggrund af registeroplysninger om aktivitetsmål og beregnede enhedsudgifter (fx udgifter til uddannelse, sundhed og børnepasning) eller ved lovmodelberegninger ud fra gældende regler (fx vægtafgift og registreringsafgift). Der er imidlertid en række indtægts- og udgiftsområder, som ikke er knyttet direkte til den enkelte, og hvor der ikke foreligger registeroplysninger. Dette gælder fx for indtægterne fra selskabs- og produktionsskatter og udgifter til visse former for kollektivt forbrug. I disse tilfælde er det derfor nødvendigt at anvende forskellige fordelingsnøgler til individualiseringen, *jf. boks 2.1.*

Boks 2.1
Individualisering af offentlige indtægter og udgifter

Af de samlede offentlige indtægter er det lidt over halvdelen (52 pct.), der umiddelbart er individualiseret i Danmarks Statistiks registre. Det drejer sig primært om personlige indkomstskatter, *jf. tabel a*. Derudover er knap 40 pct. af de offentlige indtægter fordelt på enkeltindivider ved anvendelse af fordelingsnøgler (fx disponibel indkomst, lønindkomst eller pensionsformue), fordi der ikke umiddelbart foreligger oplysninger om den enkeltes bidrag. Det drejer sig fx om indtægterne fra moms samt produktions- og importskatter.

Tabel a
Metode til fordeling af offentlige indtægter og udgifter på personer

	Direkte fra register	Aktivitetsmål fra registre samt modelberegninger	Fordelingsnøgler (fx indkomst)	Fordelt ligeligt på hele befolkningen (eller voksne)
Indtægter	52 pct.	2 pct.	38 pct.	7 pct.
Udgifter	29 pct.	33 pct.	6 pct.	28 pct.

På udgiftssiden er det omkring 29 pct. af de samlede offentlige udgifter, der umiddelbart er individualiseret i Danmarks Statistiks registre. Disse udgiftsposter består primært af udgifter til indkomstoverførsler, herunder fx folkepension, førtidspension og dagpenge. Omkring en tredjedel af de offentlige udgifter er fordelt ved anvendelse registerbaserede aktivitetsmål og lovmodelberegninger. De omfatter fx udgifter til en række offentlige serviceydelser, hvor der i registrene er oplysninger om, hvilke individer der trækker på serviceydelserne (fx sundhed, pleje og uddannelse). I bilag 1 er der redegjort nærmere for de anvendte metoder til individualiseringen af de offentlige udgifter og indtægter.

Det bemærkes, at indtægter og udgifter fordeles på personer, der er registreret med bopæl i Danmark, og analysen inddrager således ikke personer, der bor i Danmark uden gyldigt opholdsgrundlag.

På baggrund af individualiseringen af de offentlige indtægter og udgifter for 2014 præsenteres i det følgende en opgørelse af forskellige befolkningsgruppers nettobidrag til de offentlige finanser. Analysen har særligt fokus på indvandrere og deres efterkommere fra henholdsvis vestlige og ikke-vestlige lande, men der vises også særskilte resultater for indvandrergrupper fordelt på opholdsgrundlag (fx asyl, familiesammenført, erhverv). Hovedresultaterne af analyserne i dette kapitel fremgår af *boks 2.2*.

Boks 2.2
Hovedresultater

- Indvandrere fra vestlige lande bidrager i 2014 samlet set netto med 6 mia. kr. til de offentlige finanser, fordi mange er i job og betaler skat, mens relativt få modtager overførselsindkomst.
- Indvandrere fra ikke-vestlige lande indebærer derimod samlet set en udgift på 16 mia. kr. i 2014 – bl.a. fordi mange modtager overførselsindkomst og derfor ikke bidrager (nævneværdigt) til de offentlige indtægter.
- Der er imidlertid meget stor variation i den enkeltes nettobidrag til de offentlige finanser – navnlig blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande. I denne gruppe er det knap hver tredje, der i 2014 bidrager positivt til de offentlige finanser, mens omkring 10 pct. af gruppen indebærer en nettoudgift pr. person på mere end 200.000 kr. årligt.
- Den store variation i nettobidraget for ikke-vestlige indvandrere afspejler, at gruppen er meget sammensat og fx både omfatter flygtninge (modtagere af asyl), familiesammenførte og personer, der kommer til Danmark for at arbejde eller studere.
- En opdeling af indvandrere (siden 1997) efter opholdsgrundlag viser, at indvandrere, der er kommet som asylansøgere eller familiesammenførte til asylansøgere, i gennemsnit har et betydeligt negativt bidrag til de offentlige finanser. Det gælder også – om end i mindre grad – for familiesammenførte, hvorimod indvandrere med opholdstilladelse til erhverv i gennemsnit har et betydeligt positivt bidrag til de offentlige finanser.
- Efterkommere til indvandrere fra både vestlige og ikke-vestlige lande bidrager negativt til de offentlige finanser, hvilket skal ses i lyset af, at disse grupper består af mange børn og unge.

Det bemærkes, at opgørelserne i dette kapitel belyser det gennemsnitlige nettobidrag på tværs af aldersgrupperne. Da nettobidraget typisk er stærkt aldersafhængigt vil forskelle i alderssammensætningen mellem grupperne påvirke resultaterne. Dette belyses nærmere i kapitel 3.

Samtidig bemærkes det, at analysen tager udgangspunkt i den faktiske offentlige saldo i 2014, som blandt andet er påvirket af konjunktursituationen og særlige midlertidige forhold. For eksempel var der i 2014 ekstraordinært store indtægter fra henholdsvis beskatning af hævet kapitalpensionsordning (omlægninger til aldersopsparing) og fra pensionsafkastskatten (PAL-skat).

Indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande og deres efterkommere

På baggrund af Danmarks Statistiks definition af vestlige og ikke-vestlige lande er befolkningen opdelt i fem herkomstgrupper:

- Indvandrere fra henholdsvis vestlige og ikke-vestlige lande
- Efterkommere fra henholdsvis vestlige og ikke-vestlige lande
- Personer af dansk oprindelse

Indvandrere defineres som personer der opholder sig i Danmark, men er født i udlandet af forældre, som ikke på fødselstidspunktet er danske statsborgere. Efterkommere er født i

Danmark med forældre, som er indvandrere. Bilag 2 indeholder en beskrivelse af Danmarks Statistiks afgrænsning af disse grupper.

Når de samlede nettobidrag til de offentlige finanser opgøres på disse herkomstgrupper, er der to hovedforklaringer på forskellene i nettobidragene mellem grupperne.

For det *første* afhænger det samlede nettobidrag af befolkningsgruppens alderssammensætning. Befolkningsgrupper med en overvægt af børn og unge eller af ældre vil have tendens til at have et lavere nettobidrag, fordi en stor del af de offentlige serviceydelser er målrettet mod disse aldersgrupper. Omvendt vil befolkningsgrupper med relativt mange personer i den erhvervsaktive alder alt andet lige have en tendens til højere nettobidrag både på grund af lavere niveau for offentlig service for disse aldersgrupper og på grund af, at skattefinansieringen primært kommer fra disse aldersgrupper, *jf. kapitel 3*.

For det *andet* afhænger nettobidragene i høj grad af befolkningsgruppernes beskæftigelsesomfang (for en given alder). Det skyldes, at finansieringen af velfærdsydelserne hovedsageligt sker ved direkte og indirekte beskatning af arbejdsindkomst. Hertil kommer, at personer uden arbejdsindkomst ofte modtager overførselsindkomst, således at høj beskæftigelse både betyder større offentlige indtægter og lavere offentlige udgifter. Befolkningsgrupper med et lavt beskæftigelsesomfang vil derfor alt andet lige have et lavt nettobidrag, *jf. kapitel 4*.

Udover forskelle i aldersfordeling og beskæftigelsesfrekvenser er der naturligvis også andre forhold, der påvirker de beregnede forskelle i nettobidrag, herunder lønniveau, arbejdstid og udgiftstrækket på offentlige serviceydelser på de enkelte alderstrin.

Der er store forskelle i det gennemsnitlige nettobidrag pr. person til de offentlige finanser mellem de fem herkomstgrupper. Indvandrere fra vestlige lande er med et nettobidrag på 30.000 kr. pr. person den gruppe, der i gennemsnit bidrager mest til de offentlige finanser – også mere end personer af dansk oprindelse, *jf. tabel 2.1*. Det afspejler blandt andet, at de fleste indvandrere kommer til Danmark, når de er i 20'erne, hvorfor der ikke er nævneværdige offentlige udgifter forbundet med fx børnepasning, uddannelse (grundskole) samt sundhedsydelser til børn for denne gruppe. Dertil kommer, at forholdsvis mange indvandrere fra vestlige lande er i beskæftigelse, og dermed bidrager til de offentlige indtægter.

Efterkommere fra vestlige lande udgør en nettoudgift for de offentlige finanser med i gennemsnit 70.000 kr. pr. person. Det afspejler blandt andet, at en relativt stor andel af gruppen er børn og unge, som trækker på den offentlige service, men ikke bidrager til de offentlige indtægter.

Samlet set har indvandrere fra vestlige lande et positivt nettobidrag på ca. 6 mia.kr., mens deres efterkommere udgør en nettoudgift på knap 2 mia. kr. – dvs. et samlet nettobidrag til de offentlige finanser på knap 5 mia. kr. for indvandrere og efterkommere fra vestlige lande.

Tabel 2.1
Nettobidrag til de offentlige finanser opdelt på herkomst, 2014

	Nettobidrag i alt	Personer	Gennemsnit
	Mia. kr.	1.000	1.000 kr.
Dansk oprindelse	56	5.003	11
Indvandrere, vestlige lande	6	203	30
Efterkommere, vestlige lande	-2	23	-70
Indvandrere, ikke-vestlige lande	-16	282	-56
Efterkommere, ikke-vestlige lande	-17	131	-128
Hele befolkningen	28	5.641	5

Anm.: Antallet af personer er angivet i helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Indvandrere fra ikke-vestlige lande udgør samlet set en nettoudgift på 16 mia. kr., mens deres efterkommere medfører en nettoudgift på 17 mia. kr. Gruppen udgør derfor en samlet nettoudgift på knap 33 mia. kr.

De store forskelle på de samlede nettobidrag mellem efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande dækker blandt andet over, at der er væsentligt flere efterkommere fra ikke-vestlige lande, og at langt hovedparten af efterkommere fra navnligt ikke-vestlige lande er børn og unge, som trækker på den offentlige service men (endnu) ikke bidrager til de offentlige indtægter.

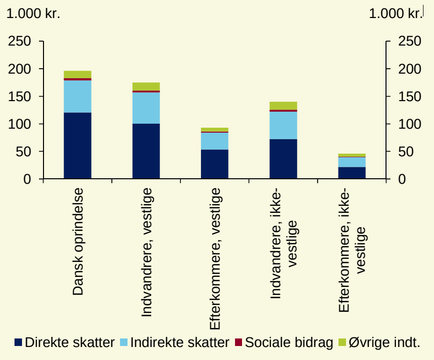
Indvandrere fra ikke-vestlige lande er i gennemsnit en nettoudgift på 56.000 kr. pr. person, mens indvandrere fra vestlige lande som nævnt i gennemsnit bidrager positivt til de offentlige finanser.

Det negative bidrag til de offentlige finanser for indvandrere fra ikke-vestlige lande skyldes især, at gruppen i mindre omfang bidrager med indtægter i form af direkte og indirekte skatter, samt at ikke-vestlige indvandrere i større omfang end de øvrige herkomstgrupper modtager overførselsindkomst, *jf. figur 2.1* og *figur 2.2*.

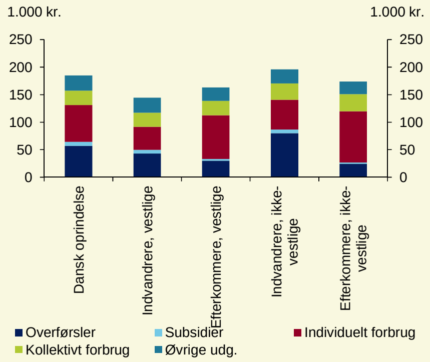
Endelig er efterkommere fra ikke-vestlige lande i gennemsnit forbundet med en nettoudgift på 128.000 kr., hvilket blandt andet dækker over, at gruppen er den yngste af herkomstgrupperne. Gruppen trækker derfor særligt på de offentlige serviceudgifter til fx daginstitutioner og uddannelse.

For en detaljeret opgørelse af de offentlige indtægter og udgifter for indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse henvises til bilag 3.

Figur 2.1
Gennemsnitlige indtægter fordelt på herkomstgrupper, 2014

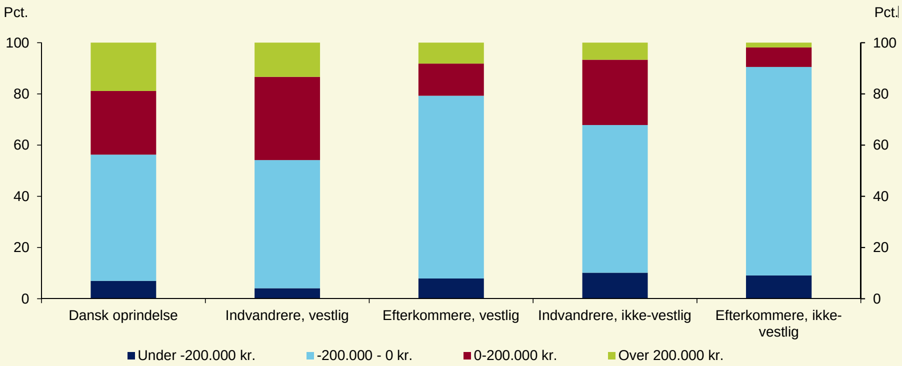
Figur 2.2
Gennemsnitlige udgifter fordelt på herkomstgrupper, 2014

Anm.: Direkte skatter indeholder bl.a. kildeskatter, PAL-skat og selskabsskat. Indirekte skatter indeholder produktions- og forbrugsafgifter. Individuelt offentligt forbrug består primært af udgifter til offentlige serviceydelser.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

De gennemsnitlige nettobidrag for de forskellige herkomstgrupper dækker over store individuelle forskelle *inden for* de enkelte grupper. Selvom indvandrere fra ikke-vestlige lande i gennemsnit er en nettoudgift for de offentlige finanser, er det fx omkring hver tredje, som netto bidrager positivt til de offentlige finanser. For både indvandrere fra vestlige lande og personer af dansk oprindelse er det til sammenligning ca. 45 pct., der netto bidrager positivt til de offentlige finanser *jf. figur 2.3*.

Figur 2.3
Fordeling af nettobidrag opdelt på herkomst i pct., 2014

Anm.: Personer fra alle aldersgrupper indgår.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

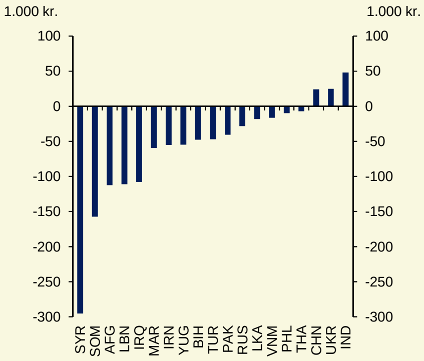
Den relativt store gennemsnitlige nettoudgift for indvandrere fra ikke-vestlige lande afspejler både, at færre bidrager positivt til de offentlige finanser, og at flere bidrager med en stor nettoudgift sammenlignet med indvandrere fra vestlige lande og personer af dansk oprindelse. Fx er det omkring 10 pct. af indvandrere fra ikke-vestlige lande, der bidrager med en nettoudgift på mere end 200.000 kr., mens denne andel er mindre for indvandrere fra vestlige lande og personer af dansk oprindelse.

For efterkommere fra både vestlige og ikke-vestlige lande er det hovedparten, der bidrager med en nettoudgift for de offentlige finanser. Det skyldes som nævnt, at disse grupper primært består af børn og unge.

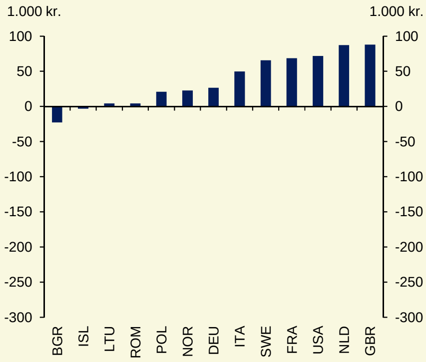
De gennemsnitlige nettobidrag varierer også på tværs af indvandrernes oprindelseslande. Den store variation skyldes blandt andet sammensætningen af gruppen med hensyn til alder, baggrunden for indvandringen (fx erhverv, studie eller flygtninge) og opholdstid, idet disse forhold i høj grad påvirker gruppens tilknytning til arbejdsmarkedet, og dermed nettobidraget til de offentlige finanser.

Blandt de ikke-vestlige lande udgør indvandrere fra Syrien og Somalia den største gennemsnitlige nettoudgift, *jf. figur 2.4*. For de fleste andre ikke-vestlige lande er indvandrere også en nettoudgift (i gennemsnit), men der er enkelte ikke-vestlige lande, hvor indvandrere ifølge opgørelsen bidrager positivt til de offentlige finanser, herunder Kina og Indien. For de fleste vestlige lande udgør indvandrere i gennemsnit en nettoindtægt for de offentlige finanser*, jf. figur 2.5.*

Figur 2.4
Gennemsnitlige nettobidrag fordelt på ikke-vestlige oprindelseslande, 2014

Figur 2.5
Gennemsnitlige nettobidrag fordelt på vestlige oprindelseslande, 2014

Anm.: Indvandrernes efterkommere er ikke medtaget. Der er kun vist oprindelseslande, hvor der mindst bor 5.000 personer i Danmark.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Beregningen af nettobidraget tager som tidligere nævnt udgangspunkt i en detaljeret fordeling af de (faktiske) offentlige udgifter og indtægter, så summen af de individuelle nettobidrag svarer til den faktiske offentlige saldo i 2014.

Den faktiske saldo er påvirket af konjunktursituationen og midlertidige forhold, som derfor vil påvirke de beregnede individuelle nettobidrag. Fx er der i 2014 store ekstraordinære indtægter fra omlægning af kapitalpensionsordningen og fra pensionsafkastskat (PAL-skat).

Der kan renses for betydningen af disse midlertidige (særlige) forhold ved at anvende samme principper som ved beregningen af den strukturelle saldo – og bruge de skønnede strukturelle niveauer for de respektive indtægts- og udgiftsposter i stedet for de faktiske niveauer. Denne korrektion har størst betydning for personer af dansk oprindelse og indebærer, at denne gruppe (også) udgør en nettoudgift for de offentlige finanser i 2014, *jf. boks 2.3*.

Udgangspunktet for nettobidragsanalyser er som tidligere nævnt, at alle indtægter og udgifter for det offentlige fordeles på befolkningen. Således skal indvandreren på lige fod med den øvrige befolkning bidrage til finansieringen af de offentlige udgifter – også de udgifter, der ikke umiddelbart kan henføres til enkeltpersoner, herunder fx forsvar og offentlige investeringer. Hvis disse udgifter ikke medtages, og der i højere grad anlægges en marginalbetragtning, hvor kun de (direkte) personhenførbare indtægter og udgifter medregnes, vil det naturligvis påvirke resultaterne. Der vil fortsat være en betydelig nettoudgift forbundet med indvandrere fra ikke-vestlige lande, *jf. boks 2.4.*

Boks 2.3
Korrektion af den offentlige saldo for særlige engangsforhold i 2014

I beregningerne af den strukturelle saldo korrigeres en række særlige poster til de skønnede strukturelle niveauer. Disse poster omfatter bl.a. indtægterne fra selskabsskat, PAL-skat og nordsøindtægter. Endvidere justeres der i beregningen af den strukturelle saldo for særlige engangsforhold. Til sammen udgjorde disse korrektioner i 2014 en (netto) reduktion af den offentlige saldo på ca. 75 mia. kr. Dette afspejler især, at korrektionerne for PAL-skat og afgift på hævet kapitalpension udgjorde henholdsvis -62 mia. kr. og -32 mia. kr.

Skaleres de faktiske niveauer til de strukturelle niveauer for disse poster, medfører det, at overskuddet på den offentlige saldo på 28 mia. kr. vendes til et underskud på -46 mia. kr.*, jf. tabel a.* Disse skaleringer medfører primært, at nettobidraget for personer af dansk oprindelse forværres. Ud af den samlede korrektion på -75 mia. kr. mindskes nettobidraget for personer af dansk oprindelse med -74 mia. kr. Skaleringerne medfører, at befolkningsgruppens nettobidrag ændres fra 56 mia. kr. til -17 mia. kr. svarende til, at det gennemsnitlige nettobidrag for personer af dansk oprindelse reduceres med 15.000 kr. pr. person.

Det bemærkes, at der ikke er korrigeret for betydningen af konjunktursituationen i 2014.

Tabel a
Korrigerede nettobidrag fordelt på herkomst, 2014

	Samlet nettobidrag, mia. kr.			Gns nettobidrag, 1.000 kr.		
	Faktisk saldo	Ved korrektion	Forskel	Faktisk saldo	Ved korrektion	Forskel
Dansk oprindelse	56	-17	-74	11	-3	-15
Indvandrere, vestlig	6	5	-1	30	26	-5
Efterkommere, vestlig	-2	-2	0	-70	-74	-4
Indvandrere, ikke-vestlig	-16	-16	0	-56	-57	-1
Efterkommere, ikke-vestlig	-17	-17	0	-128	-127	1
Hele befolkningen	28	-46	-75	5	-8	-13

Anm.: Som følge af afrunding summerer herkomstgrupperne ikke nødvendigvis til hele befolkningen.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Boks 2.4
Marginale nettobidrag for vestlige og ikke-vestlige indvandrere

Udgangspunktet i Finansministeriets nettobidragsanalyser er, at alle indtægter og udgifter for det offentlige fordeles på befolkningen. Derved bidrager indvandrere på lige fod med den øvrige befolkning til finansieringen af de offentlige udgifter. Det svarer til, at indvandrere ved modtagelse af opholdstilladelse i Danmark erhverver de rettigheder og pligter, som påhviler den øvrige del af befolkningen. Det er ikke en marginalbetragtning, der anlægges, men i stedet en gennemsnitsbetragtning. Derfor er alle offentlige udgifter og indtægter fordelt på befolkningen.

Andre undersøgelser sigter på at opgøre den marginale effekt af indvandringen på de offentlige finanser ud fra en vurdering af, at ikke alle indtægter og udgifter afhænger af befolkningens størrelse.

En illustration af en sådan marginalberegning er foretaget nedenfor for vestlige og ikke-vestlige indvandrere, hvor offentlige indtægter og udgifter fra renter, udbytte, afskrivninger på kapital, overførsler til og fra internationale organisationer (fx EU) samt udgifter til det kollektive forbrug og offentlige investeringer ikke er fordelt på disse herkomstgrupper.

Da de udeladte poster i indeværende analyse alle er fordelt fladt ud på befolkningen, medfører den marginale betragtning, at begge herkomstgruppers gennemsnitlige nettobidrag stiger med 30.000 kr. Det samlede nettobidrag for vestlige indvandrere øges fra 6 mia. kr. til 12 mia. kr. ved opgørelse på baggrund af marginalbetragtningen, mens de samlede nettoudgifter for ikke-vestlige indvandrere reduceres fra 16 mia. kr. til 7 mia. kr., *jf. tabel b*.

De marginalberegnede nettobidrag ændrer således ikke på, at gruppen af vestlige og ikke-vestlige indvandrere er forbundet med henholdsvis en nettoindtægt og en nettoudgift. Det bemærkes, at indvandrere i 2014 udgjorde næsten ½ mio. helårspersoner, hvorfor en ren marginalbetragtning af disse herkomstgruppers nettobidrag ikke vurderes at være retvisende for gruppens påvirkning af de offentlige finanser.

Tabel b
Nettobidrag ved henholdsvise marginalbetragtning og gennemsnitlig betragtning af indvandringen, 2014

	Samlet nettobidrag, mia. kr.			Gns. nettobidrag, 1.000 kr.		
	”Marginal”	”Gennem-snit”	Forskel	”Marginal”	”Gennem-snit”	Forskel
Vestlige indvandrere	12	6	6	61	30	30
Ikke-vestlige indvandrere	-7	-16	9	-26	-56	30

Anm.: Som følge af afrunding svarer den opgjorte forskel ikke nødvendigvis til forskellen på de angivne ”maginale” og ”gennemsnitlige” nettobidrag.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Indvandrere fra EU/EØS-medlemslande, herunder Østeuropa

Mere end 90 pct. af indvandrere fra vestlige lande kommer fra andre medlemslande i EU/EØS, hvor der er fri bevægelighed af arbejdskraft på tværs af landegrænser. Som følge af øst-udvidelsen af EU, har indvandringen fra de nye østlige medlemslande været stigende siden 2004. Indvandringen fra disse nye medlemslande har siden 2007 ligget over indvandringen fra de øvrige EU/EØS-lande. I 2014 udgør indvandrere fra de østeuropæiske medlemslande omkring 40 pct. af gruppen af indvandrere fra vestlige lande.

Det gennemsnitlige nettobidrag for indvandrere fra EU/EØS-medlemslande er 28.000 kr., mens de øvrige indvandrere fra vestlige lande (fx USA, Canada og Australien) bidrager med 71.000 kr. Det bemærkes, at gruppen af de øvrige vestlige indvandrere som nævnt er relativt lille sammenlignet med indvandrere fra EU/EØS-lande. Også indvandrere fra de nyere medlemslande, der er blevet en del af EU siden øst-udvidelsen (EU, øst), bidrager ifølge opgørelsen positivt til de offentlige finanser, *jf. tabel 2.2.*

Tabel 2.2
Nettobidrag til de offentlige finanser for indvandrere fra vestlige lande, 2014

	Nettobidrag i alt	Personer	Gennemsnit
	Mia. kr.	1.000	1.000 kr.
Hele befolkningen	28	5.641	5
Vestlige indvandrere	6	203	30
- Indvandrere fra EU/EØS-lande	5	189	28
- heraf EU, øst	½	81	7
- Indvandrere fra øvrige vestlige lande (udenfor EU/EØS)	1	13	71

Anm.: Antallet af personer er angivet i helårspersoner. EU, øst består af indvandrere fra de nyere medlemslande, der er blevet en del af EU siden øst-udvidelsen fra 2004.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

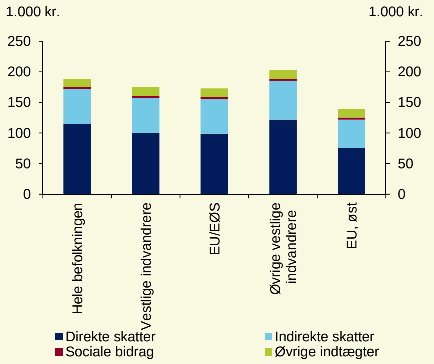
Samlet bidrager indvandrere fra EU/EØS-lande med ca. 5 mia. kr., hvoraf indvandrerne fra de nye EU-lande bidrager med godt ½ mia. kr. Indvandrere fra de øvrige vestlige lande bidrager med ca. 1 mia. kr., selvom gruppen er forholdsvis lille.

Indvandrere fra EU/EØS-lande bidrager i gennemsnit med 23.000 kr. mere til de offentlige finanser end gennemsnittet for hele befolkningen. Det høje positive nettobidrag for indvandrere fra EU/EØS-lande skyldes, at denne gruppe bidrager til indtægtssiden i næsten samme omfang som befolkningen som helhed, men i mindre grad trækker på de offentlige udgifter til overførsler og offentlige serviceydelser, *jf. figur 2.6 og figur 2.7.*

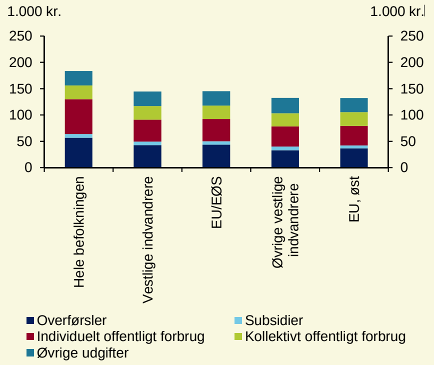
Årsagen til, at indvandrere fra de nyere EU-lande i gennemsnit bidrager mindre positivt til de offentlige finanser end hele gruppen af indvandrere fra EU/EØS-lande er, at denne gruppe

bidrager mindre til indtægtssiden, hvilket dog delvist opvejes af, at gruppen ligeledes trækker mindre på udgifterne til overførsler og offentlige serviceydelser.

Figur 2.6
Gennemsnitlige indtægter for vestlige indvandrere, 2014

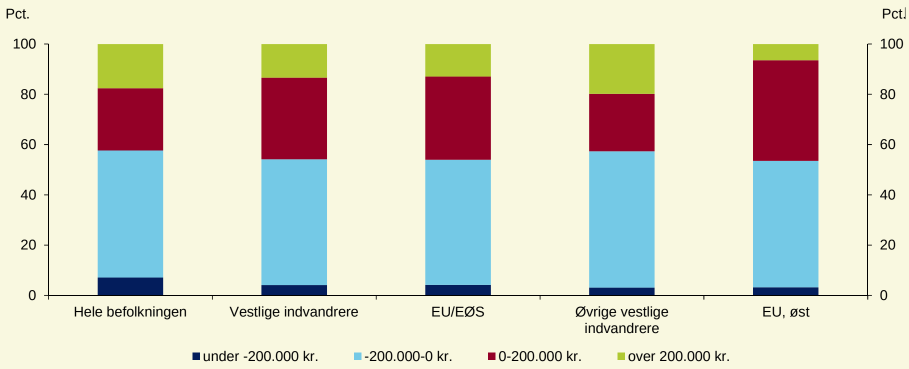
Figur 2.7
Gennemsnitlige udgifter for vestlige indvandrere, 2014

Anm.: EU, øst består af indvandrere fra de nyere medlemslande, der er blevet en del af EU siden østudvidelsen fra 2004. Direkte skatter indeholder bl.a. kildeskatter, realrenteafgift og selskabsskat. Indirekte skatter indeholder produktions- og forbrugsafgifter. Individuelt offentligt forbrug består primært af udgifter til offentlige serviceudgifter.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Andelen af nettobidragsydere blandt indvandrere fra EU/EØS-lande er 46 pct., hvilket er lidt højere end for hele befolkningen. Andelen af nettobidragsydere blandt indvandrere fra de nye EU-medlemslande er ligeledes 46 pct. Dette dækker over, at spredningen i nettobidrag er lavere for disse grupper end for hele befolkningen. Således er det en mindre andel af indvandrerne fra EU/EØS-lande og nye EU-medlemslande, der har et nettobidrag over 200.000 kr. eller under -200.000 kr., end det er tilfældet for hele befolkningen, *jf. figur 2.8.*

Figur 2.8
Fordeling af nettobidrag for vestlige indvandrere, 2014

Anm.: Se anmærkning til figur 2.6.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Betydningen af opholdsgrundlag for indvandreres nettobidrag

Som nævnt indledningsvis er gruppen af indvandrere en meget sammensat gruppe. Mange er kommet til Danmark for at arbejde og studere, nogle er blevet familiesammenført, mens andre er kommet som flygtninge og har opnået asyl. Indvandrere, der er kommet til landet siden 1997, kan opdeles efter (første) opholdsgrundlag og er på baggrund af disse oplysninger inddelt i følgende fire grupper[1]:

- Asyl mv. (indeholder personer, der har modtaget asyl eller er blevet familiesammenført med en asylmodtager)
- Familiesammenførte (ekskl. familiesammenførte til asylmodtagere)
- Erhverv
- Studie mv.

Hvor gruppen *erhverv* består af borgere fra EU/EØS-medlemslande, der har opholdskort/registreringsbevis med henblik på lønarbejde samt af øvrige personer, der i sin tid kom til landet med erhvervsmæssig opholdstilladelse. Gruppen *studie mv.* indeholder praktikanter og personer, der kommer til Danmark for at studere, herunder borgere fra EU/EØS.

[1] Der foreligger kun oplysninger om opholdsgrundlag for indvandrere, der er kommet til Danmark efter 1997, og det er derfor ikke muligt at opdele alle indvandrere efter opholdsgrundlag i 2014. Nordiske statsborgere er desuden fritaget fra at søge om opholdsdokument/opholdstilladelse og kan derfor heller ikke opdeles i de anvendte opholdsgrupper (erhverv, studie, familiesammenføring mv.). Disse begrænsninger påvirker de beregnede nettobidrag til de offentlige finanser for de enkelte opholdsgrupper.

Gruppen *asyl mv.* indeholder stort set kun ikke-vestlige indvandrere, mens *familie-sammenførte* består af knap 10 pct. vestlige indvandrere. Opholdsgrupperne e*rhverv* og *studerende mv.* består henholdsvis af ca. 70 pct. og 65 pct. vestlige indvandrere.

Da der kun foreligger oplysninger angående opholdsgrundlag for personer, der kom til landet efter 1997, samt at ovenstående opholdsgrupper ikke er fuldt ud dækkende, indeholder opgørelserne i dette afsnit ikke alle indvandrere, der opholdt sig i landet i 2014. Af det samlede antal indvandrere er det knap halvdelen, der er opdelt på de fire grupper af opholdsgrundlag.

En opgørelse af nettobidragene for de fire opholdsgrundlagsgrupper viser, at der er store forskelle på gruppernes gennemsnitlige nettobidrag. Indvandrere med et arbejdsrelateret opholdsgrundlag (*erhverv) har* således et positivt gennemsnitligt nettobidrag på 84.000 kr., mens indvandrere, der i sin tid modtog asyl, i gennemsnit udgør en nettoudgift på 163.000 kr., *jf. tabel 2.3*.

Det er ikke overraskende, at nettobidraget for indvandrere, der har fået asyl eller er blevet familiesammenført til asylmodtagere, er markant mindre end for indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde. Der er således forventeligt meget store forskelle i deltagelsen på arbejdsmarkedet mellem de to grupper, og der er også store forskelle i, hvor meget der trækkes på de offentlige serviceydelser.

Indvandrere, der i sin tid kom til landet som asylmodtagere, er langt overvejede fra ikke-vestlige lande, hvilket er en medvirkende årsag til, at denne herkomstgruppes gennemsnitlige nettobidrag er markant lavere end nettobidraget for indvandrere fra vestlige lande. Således har personer, der første gang opholdt sig i landet på baggrund af asyl, et samlet negativt nettobidrag på ca. 7 mia. kr. i 2014. Som nævnt er heri alene medregnet asylmodtagere, der er kommet til landet siden 1997. Modsat bidrager gruppen *erhverv* med ca. 6 mia. kr. til de offentlige finanser i 2014.

Familiesammeførte og personer, der kom til landet i studieøjemed, har i gennemsnit et negativt nettobidrag på henholdsvis -50.000 kr. og -9.000 kr.

Tabel 2.3
Nettobidrag til de offentlige finanser opdelt på opholdsgrundlag, 2014

	Nettobidrag i alt	Personer	Gennemsnit
	Mia. kr.	1.000	1.000 kr.
Hele befolkningen	28	5.641	5
Asyl mv.	-7	42	-163
Familiesammenført	-3	66	-50
Erhverv	6	71	84
Studie	0	46	-9
Øvrige indvandrere	-5	262	-19

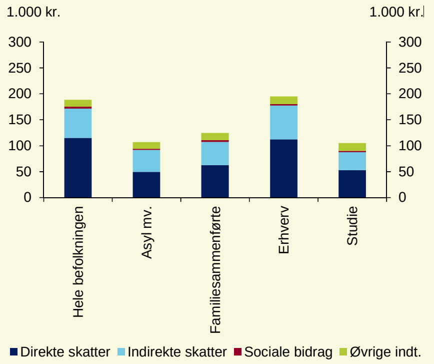
Anm.: Antallet af personer er angivet i helårspersoner. Hvis en person er indvandret til landet flere gange, anvendes opholdsgrundlaget fra personens første opholdsgrundlag.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

At gruppen *erhverv* i gennemsnit bidrager væsentligt mere end befolkningen som helhed skyldes fortrinsvis, at gruppen trækker markant mindre på offentlige serviceydelser og overførsler, *jf. figur 2.9 og figur 2.10*. Som gruppe betragtet bidrager indvandrere med *erhverv* som opholdsgrundlag i omtrent samme omfang til indtægtssiden som befolkningen som helhed, hvilket svarer til knap 200.000 kr pr. person.

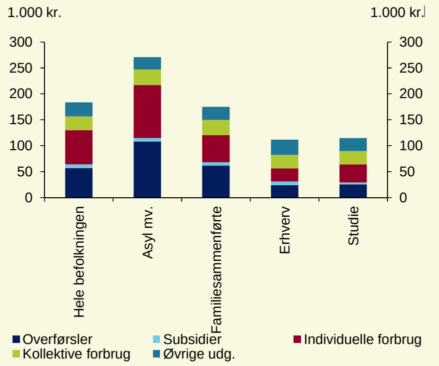
Det store negative gennemsnitlige nettobidrag for gruppen af indvandrere, der første gang kom til landet som asylmodtagere eller familiesammenført til en asylmodtager, skyldes både, at gruppen i gennemsnit bidrager markant mindre til indtægtssiden end befolkningen som helhed, og at de i stort omfang trækker på de offentlige serviceydelser og overførsler.

Gruppen af *familiesammenførte* bidrager i gennemsnit markant mindre end befolkningen som helhed. Dette skyldes først og fremmest, at gruppen bidrager mindre til indtægtssiden. Det samme gør gruppen af *studerende*, der dog ikke i samme omfang modtager offentlige overførsler eller trækker på de offentlige serviceydelser.

Figur 2.9
Gennemsnitlige indtægter fordelt på opholdsgrundlag, 2014

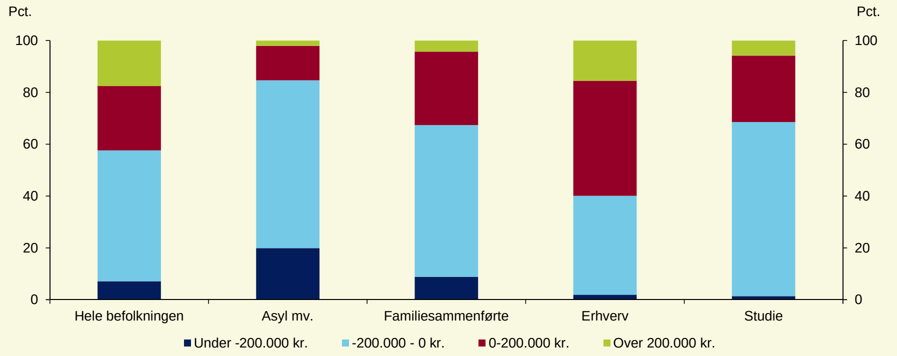
Figur 2.10
Gennemsnitlige udgifter fordelt på opholdsgrundlag, 2014

Anm.: Hvis en person er indvandret til landet flere gange, anvendes opholdsgrundlaget fra personens første opholdstilladelse. Direkte skatter indeholder bl.a. kildeskatter, PAL-skat og selskabsskat. Indirekte skatter består af produktions- og forbrugsafgifter. Individuelt offentligt forbrug består primært af udgifter til offentlige serviceudgifter. Kun personer med registreret opholdsgrundlag efter 1997 indgår.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Den store gennemsnitlige nettoudgift til indvandrere, der har fået asyl, afspejler, at hver femte person i gruppen er en nettoudgift på mere end 200.000 kr. årligt, mens kun omkring 15 pct. bidrager positivt til de offentlige finanser. Til sammenligning er det ca. 60 pct. af de indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde, som bidrager positivt til de offentlige finanser, mens få procent af denne gruppe udgør en nettoudgift på mere end 200.000 kr. årligt, *jf. figur 2.11*.

Figur 2.11
Fordeling af nettobidrag opdelt på opholdsgrundlag, 2014

Anm.: Se anmærkning til figur 2.9.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

3. Nettobidrag over livet

Befolkningens bidrag til de offentlige finanser varierer helt naturligt over livet. Børn og unge er modtagere af offentlige serviceydelser i form af pasning, skole og uddannelse samt modtagere af offentlige overførsler som fx SU. Samtidig er gruppens skattebetalinger begrænsede, og de bidrager derfor negativt til den offentlige saldo. Tilsvarende er ældre, som i høj grad har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, modtagere af offentlige serviceydelser primært i form af sundhed og pleje. Gruppen modtager offentlige overførselsindkomster i form af folkepension og boligydelse mv. Afhængigt af beskæftigelsesomfang og udbetalinger fra opsparingsbaserede pensioner varierer gruppens skattebetalinger, men for gruppen som helhed overstiger de offentlige udgifter skattebetalingerne, og aldersgruppen bidrager derved negativt til de offentlige finanser. Personer i den erhvervsaktive alder modtager typisk mindre i offentlige serviceydelser end de øvrige aldersgrupper, ligesom aldersgruppen har højere skattebetalinger end de øvrige aldersgrupper. Personer i den erhvervsaktive alder bidrager derved i gennemsnit positivt til de offentlige finanser.

Når man sammenligner forskellige befolkningsgruppers nettobidrag til de offentlige finanser (som i kapitel 2), kan en del af de opgjorte forskelle således afspejle forskelle i alderssammensætningen mellem grupperne.

I dette kapitel belyses de forskellige indvandrergruppers nettobidrag til de offentlige finanser igennem aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag. Disse beskriver variationen i forskellige aldersgruppers gennemsnitlige bidrag til de offentlige finanser. Hovedresultaterne af analyserne fremgår af *boks 3.1*.

Boks 3.1
Hovedresultater angående indvandrernes nettobidrag over livet

- Nettobidraget til de offentlige finanser varierer naturligt igennem livet. Børn, unge og ældre bidrager i gennemsnit negativt til de offentlige finanser, mens personer i den erhvervsaktive alder i gennemsnit bidrager positivt til de offentlige finanser.
- For indvandrere fra ikke-vestlige lande er det gennemsnitlige nettobidrag imidlertid negativt for alle aldersgrupper – også i de erhvervsaktive aldersgrupper. Det afspejler bl.a., at en forholdsvis stor andel af gruppen modtager overførselsindkomst, således at de offentlige indkomstoverførsler i kombination med de offentlige serviceydelser, som gruppen modtager, overstiger skatte- og afgiftsbetalingerne på tværs af alle aldersgrupperne.
- De aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag for efterkommere fra ikke-vestlige lande ligger over niveauet for indvandrere men ligger generelt under niveauet for personer af dansk oprindelse i den erhvervsaktive alder.
- Størstedelen af forskellen mellem det gennemsnitlige nettobidrag for personer af dansk oprindelse og efterkommere kan forklares ved forskelle i alderssammensætning. Dette er især tilfældet for vestlige efterkommere.
- Det relativt lave nettobidrag for indvandrere fra ikke-vestlige lande i de erhvervsaktive aldersgrupper afspejler primært en forholdsvis lav erhvervsdeltagelse.
- Indvandrere fra vestlige EU/EØS-lande bidrager mere til de offentlige finanser på tværs af aldersgrupperne i den erhvervsaktive alder end indvandrere fra de østlige EU/EØS-lande.
- Indvandrere, der i sin tid kom til landet som asylansøger eller blev familiesammenført til asylmodtagere, bidrager markant negativt til de offentlige finanser på tværs af aldersgrupperne, hvorfor de er med til at trække ikke-vestlige indvandreres gennemsnitlige nettobidrag ned.
- Indvandrere, der kom til landet med erhvervsmæssigt opholdsgrundlag, bidrager i gennemsnit mere til de offentlige finanser end befolkningen som helhed i starten af den erhvervsaktive alder, hvorefter forskellene udjævnes.

Nettobidraget til de offentlige finanser varierer gennem livet

Personer i den erhvervsaktive alder står for langt hovedparten af de offentlige indtægter til de offentlige finanser i form af betalinger af skatter og afgifter mv.

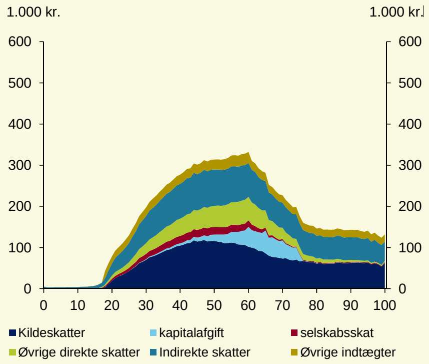
De gennemsnitlige betalinger af kildeskatter (herunder personskatter og ejendomsværdiskatter mv.) stiger indtil slutningen af 40'erne, hvorefter de falder for at ligge på et relativt konstant niveau fra omkring 65-årsalderen. Udviklingen afspejler, at kildeskatterne stiger, i takt med at årgangene træder ind på arbejdsmarkedet og deres lønindkomst stiger. Senere i livet falder de gennemsnitlige indtægter fra kildeskatter, i takt med at befolkningen forlader arbejdsstyrken. De ældre aldersgrupper bidrager dog stadig væsentligt hertil, idet deres pensionsudbetalinger og tilbageværende arbejdsindkomst beskattes. Indtægterne fra de øvrige direkte skatter (herunder primært AM-bidrag og PAL-skat) følger samme udvikling, *jf. figur 3.1*.

Sammen med kildeskatter er betalinger af indirekte skatter (herunder moms, punktafgifter og grundskyld mv.) den væsentligste indtægtskilde for det offentlige. De gennemsnitlige indtæg-

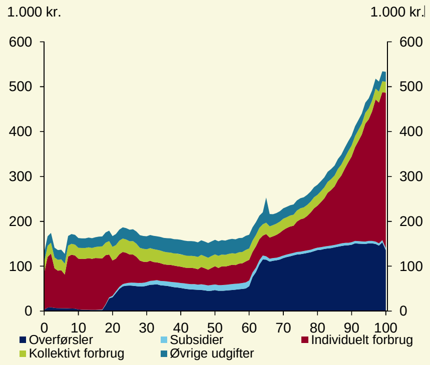
ter fra indirekte skatter har omtrent samme aldersprofil som kildeskatterne, idet de antages at følge den disponible indkomst. Bidraget fra selskabsskatter, der er fordelt på individer ud fra lønindkomsten, topper omkring 45-50 års alderen og aftager herefter, da en stigende andel i de højere aldersgrupper har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Derudover er indtægterne fra omlægninger af kapitalpension stigende indtil 60-årsalderen og udgør et betydeligt bidrag for personer i alderen 50-75 år, hvor de i gennemsnit overstiger 15.000 kr. pr. person.

De samlede offentlige udgifter pr. person er i gennemsnit næsten ens for alle alderstrin under 60 år. For børn og unge dækker udgifterne over en række offentlige serviceydelser i form af især sundhed, dagpasning og uddannelse, mens udgifterne for voksne (under 60 år) primært består af udgifter til overførselsindkomster og i mindre grad udgifter til offentlige serviceydelser, *jf. figur 3.2*. For alle aldersgrupper er der desuden udgifter til det kollektive offentlige forbrug og offentlige investeringer mv., der som udgangspunkt er fordelt ligeligt over hele befolkningen.

Figur 3.1
Gennemsnitlige offentlige indtægter fordelt på alder, 2014

Figur 3.2
Gennemsnitlige offentlige udgifter fordelt på alder, 2014

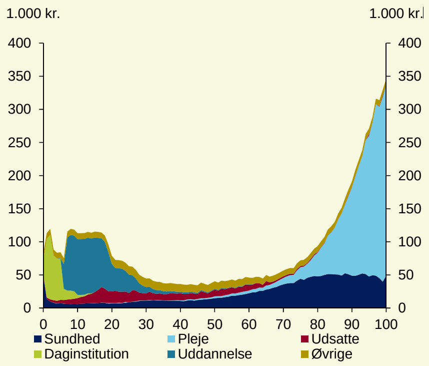
Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner. Øvrige direkte skatter indeholder bl.a. AM-bidrag og PAL-skat. Indirekte skatter indeholder produktions- og forbrugsafgifter. Individuelt offentligt forbrug består primært af udgifter til offentlige serviceydelser, mens kollektivt offentligt forbrug indeholder udgifter til forsvar og domstole mv.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

For personer over 60 år stiger de gennemsnitlige offentlige udgifter med alderen. Det afspejler blandt andet, at udgifterne til offentlige serviceydelser typisk er højere for ældre personer, hvilket primært skyldes udgifterne til sundhed og især pleje (hjemmehjælp og plejehjem), *jf. figur 3.3*.

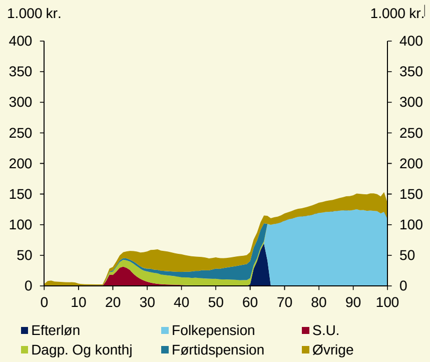
Dertil kommer, at udgifterne til overførselsindkomster også stiger med alderen, i takt med at flere og flere trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet og modtager overførselsindkomst (efterløn, førtidspension eller folkepension), *jf. figur 3.4*. Også over folkepensionsalderen stiger den gennemsnitlige udgift til overførselsindkomster med alderen. Det dækker blandt andet over, at andelen af enlige (som fx får højere folkepension) stiger med alderen, og at de ældre

pensionister har lavere pensionsudbetalinger end yngre pensionister og dermed (i gennemsnit) er berettiget til større indkomstafhængige pensionsydelser (supplerende pensionsydelse, som også kaldes ældrecheck og pensionstillæg). Endelig dækker stigningen i begrænset omfang over mulighederne for opsat pension, hvor pensionen kan udskydes mod højere pensionsydelser efterfølgende.

Figur 3.3
Gennemsnitlige offentlige udgifter til serviceydelser fordelt på alder, 2014

Figur 3.4
Gennemsnitlige offentlige udgifter til overførselsindkomster fordelt på alder, 2014

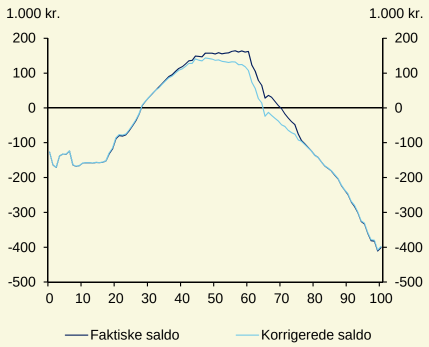
Anm.: *Pleje* består af udgifterne til hjemmehjælp og plejehjem, mens *udsatte* består af udgifterne til udsatte børn og voksne samt handicappede. Under *øvrige* serviceydelser indgår udgifterne til bl.a. den aktive beskæftigelsesindsats og asyl. De gennemsnitlige udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Aldersprofilerne for de offentlige indtægter og udgifter indebærer, at det gennemsnitlige nettobidrag er positivt for personer i alderen 28-69 år og negativt for de øvrige aldersgrupper, *jf. figur 3.5*. Det bemærkes, at de høje nettoudgifter for især de 90-100-årige skal ses i lyset af, at disse aldersgrupper består af relativt få personer.

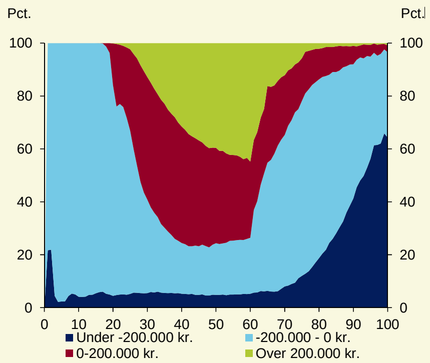
Som nævnt tidligere var der i 2014 store ekstraordinære indtægter fra blandt andet omlægning af kapitalpension til aldersopsparing. Hvis der korrigeres for dette (og andre) midlertidige forhold mv., reduceres nettobidraget navnlig blandt 50-70-årige.

Der er imidlertid meget stor individuel variation i størrelsen af nettobidraget i de enkelte aldersgrupper. For eksempel er det omkring en tredjedel af de 70-årige, der bidrager positivt til de offentlige finanser, mens lidt under 10 pct. af de 70-årige udgør en nettoudgift på mere end 200.000 kr., *jf. figur 3.6*. Disse forskelle afspejler primært forskelle i henholdsvis arbejds- og kapitalindkomst, private pensionsudbetalinger samt individuelle forskelle i trækket på den offentlige service, herunder udgifter til sundhed og pleje.

Figur 3.5
Gennemsnitlige nettobidrag opgjort pba. af den hhv. faktiske og korrigerede saldo på alder, 2014

Figur 3.6
Fordeling af nettobidrag pba. den faktiske saldo fordelt på alder, 2014

Anm.: Udgifterne forbundet med barne- og ungdomsårene er knyttet til barnet og ikke forældrene, hvilket påvirker nettobidraget set over livet. De gennemsnitlige nettobidrag er beregnet på baggrund af helårspersoner. Ved beregningen af den *korrigerede saldo* er den faktiske saldo korrigeret for særlige forhold, *jf. boks 2.3*.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Også i de erhvervsaktive aldersgrupper er der store forskelle i størrelsen af nettobidraget. Blandt de 40-59 årige er det fx omkring hver fjerde, der bidrager negativt til de offentlige finanser, mens omkring 40 pct. blandt de 40-59-årige bidrager positivt med mere end 200.000 kr.

Nettobidraget over livet for indvandrere og efterkommere

Også blandt indvandrere og efterkommere er nettobidraget til de offentlige finanser naturligt lavest for børn og ældre og størst for personer i de erhvervsaktive aldre.

Blandt indvandrere fra vestlige lande er det gennemsnitlige nettobidrag omtrent på niveau med nettobidraget for personer af dansk oprindelse i de enkelte aldersgrupper. Dog er der en tendens til, at nettobidraget er lidt lavere for vestlige indvandrere i de erhvervsaktive aldre, *jf. figur 3.7*.

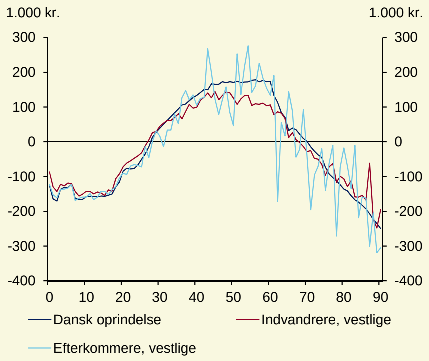
Blandt efterkommere af vestlige indvandrere er det gennemsnitlige nettobidrag på niveau med nettobidraget for jævnaldrende af dansk oprindelse. De store udsving i de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag for vestlige efterkommere og de ældre aldersgrupper for vestlige indvandrere skyldes, at beregningerne bygger på relativt få observationer.

Indvandrere fra ikke-vestlige lande bidrager i gennemsnit negativt til de offentlige finanser på alle alderstrin – også i de erhvervsaktive aldersgrupper, *jf. figur 3.8*. Dette afspejler især, at beskæftigelsesfrekvensen – og dermed skattebetalingen – er relativt lave blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, *jf. kapitel 4*.

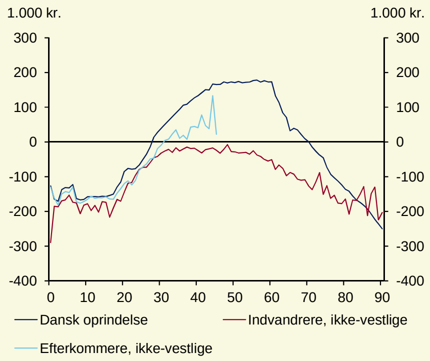
Forskellene i det aldersfordelte nettobidrag mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere skyldes især lavere gennemsnitlige indtægter i form af direkte og indirekte skatter og højere gennemsnitlige udbetalinger af overførsler til personer i den erhvervsaktive alder. Det viser, at forskellene i de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag primært knytter sig til forskelle i herkomstgruppernes arbejdsmarkedstilknytning, *jf. bilag 5*.

Blandt efterkommere af ikke-vestlige indvandrere ligger de gennemsnitlige nettobidrag mellem niveauet for indvandrere fra ikke-vestlige lande og personer af dansk oprindelse. Det afspejler, at efterkommere fra ikke-vestlige lande er bedre integreret på arbejdsmarkedet end indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Figur 3.7
Gennemsnitlige nettobidrag fordelt på herkomst og alder, 2014.

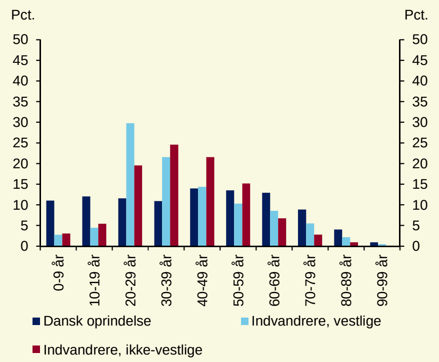
Figur 3.8
Gennemsnitlige nettobidrag fordelt på herkomst og alder, 2014.

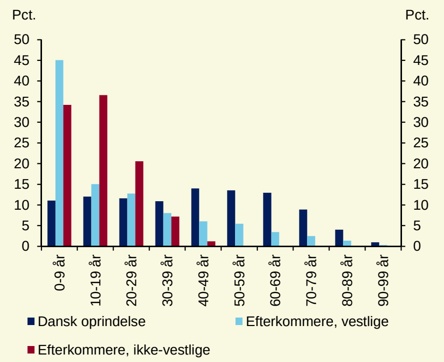
Anm.: Nettobidraget for efterkommere fra ikke-vestlige lande er ikke vist for personer over 45 år på grund af meget få observationer. De gennemsnitlige nettobidrag er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Den store variation i de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag på tværs af herkomstgrupperne medfører, at forskelle i herkomstgruppernes alderssammensætning påvirker gruppens gennemsnitlige nettobidrag. For eksempel består indvandrere fra både vestlige og ikke-vestlige lande fortrinsvis af personer i den erhvervsaktive alder, mens der er relativt få børn og ældre blandt indvandrerne. Personer af dansk oprindelse er derimod i højere grad jævnt fordelt i de forskellige aldersgrupper, *jf. figur 3.9.*

Figur 3.9
Alderssammensætning for indvandrere i pct., 2014

Figur 3.10
Alderssammensætning for efterkommere i pct., 2014

Anm.: Alderen er opgjort ultimo 2014.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Mens indvandrere er overrepræsenteret i de erhvervsaktive aldersgrupper, er langt hovedparten af efterkommerne (endnu) børn og unge. Blandt de ikke-vestlige efterkommere er ca. 91 pct. af personerne under 30 år, *jf. figur 3.10.* Den markante overrepræsentation af efterkommere blandt børn og unge afspejler først og fremmest, at efterkommerne er børn af indvandrerne, hvorfor deres aldersfordeling er forskudt med en generation i forhold til indvandrernes aldersfordeling. På sigt vil aldersfordelingen for efterkommere formentlig i højere grad komme til at ligne aldersfordelingen for den øvrige befolkning. Dette afhænger dog af sandsynligheden for genudvandring blandt indvandrere og deres efterkommere, ligesom det forudsætter, at den årlige indvandring ikke svinger over tid.

Den store overvægt af børn og unge blandt efterkommere vil fx trække i retning af et relativt lavt gennemsnitligt nettobidrag for gruppen, fordi børn og unge typisk er en nettoudgift for de offentlige finanser.

På baggrund af de beregnede aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag for herkomstgrupperne er det muligt at beregne det gennemsnitlige nettobidrag i en hypotetisk situation, hvor herkomstgrupperne havde den samme alderssammensætning som personer af dansk oprindelse (aldersstandardisering).

For vestlige indvandrere medfører aldersstandardiseringen et fald i det gennemsnitlige nettobidrag fra 30.000 kr. til 1.000 kr., *jf. tabel 3.1*. Dette skyldes, at vestlige indvandrere er overrepræsenteret i de erhvervsaktive aldre, som i gennemsnit bidrager positivt til de offentlige finanser. Aldersstandardiseringen medfører derfor, at disse aldersgrupper tillægges mindre vægt, hvorved det gennemsnitlige nettobidrag falder. Da gennemsnittet for personer af dansk oprindelse udgør 11.000 kr., betyder aldersstandardiseringen, at det gennemsnitlige nettobidrag for vestlige indvandrere ligger under gennemsnittet for personer af dansk oprindelse.

Tabel 3.1
Faktiske og aldersstandardiserede gennemsnitlige nettobidrag, 1.000 kr.

	Faktiske (1)	Aldersstandardiseret (2)	Forskel (2)-(1)
Dansk oprindelse	11	11	0
Indvandrere, vestlige	30	1	-30
Efterkommere, vestlige	-70	10	80
Indvandrere, ikke-vestlige	-56	-95	-39
Efterkommere, ikke-vestlige	-128	-51	76

Anm.: Aldersstandardiseringen for herkomstgrupperne tager udgangspunkt i alderssammensætningen for personer af dansk oprindelse.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er også overrepræsenteret i den erhvervsaktive alder. Derfor medfører aldersstandardiseringen ligeledes, at herkomstgruppens gennemsnitlige nettobidrag reduceres. Efter aldersstandardiseringen udgør det gennemsnitlige nettobidrag for ikke-vestlige indvandrere -95.000 kr.[1]

De aldersstandardiserede gennemsnitlige nettobidrag viser, at en stor del af forskellen mellem gennemsnittet for hele befolkningen og vestlige efterkommere kan forklares ved forskelle i gruppernes alderssammensætning. Således medfører aldersstandardiseringen for vestlige efterkommere, at det gennemsnitlige nettobidrag stiger fra -70.000 kr. til 10.000 kr. Det gennemsnitlige nettobidrag for vestlige efterkommere ville altså have været 80.000 kr. højere, hvis herkomstgruppen havde samme alderssammensætning som personer af dansk oprindelse.

Nettobidraget for efterkommere fra ikke-vestlige lande stiger med 76.000 kr. ved aldersstandardiseringen. Forskelle i alderssammensætning kan således forklare over halvdelen af forskellen i ikke-vestlige efterkommeres og personer af dansk oprindelses gennemsnitlige nettobidrag. På trods af den stigning i det gennemsnitlige nettobidrag, som standardiseringen medfører, har ikke-vestlige efterkommere dog stadig et negativt gennemsnitligt nettobidrag.

Aldersstandardiseringen øger således forskellene mellem de gennemsnitlige nettobidrag for ikke-vestlige indvandrere og personer af dansk oprindelse, mens aldersstandardiseringen indebærer en stor reduktion i forskellene på de gennemsnitlige nettobidrag mellem ikke-vestlige efterkommere og personer af dansk oprindelse. Ovenstående peger på, at en vigtig forklaring på forskellene i nettobidraget mellem på den ene side indvandrere og efterkomme-

[1] Det bemærkes, at aldersstandardiseringen ikke nødvendigvis giver et mere retvisende billede af de enkelte herkomstgruppers gennemsnitlige årlig nettobidrag set over et helt livsforløb. Det skyldes fx, at indvandrere altid vil være underrepræsenteret i de lave aldersgrupper (under 15 år), fordi indvandrere typisk kommer til landet i 20-års alderen, og der er relativt få, som medbringer helt små børn. Ved aldersstandardisering med aldersfordelingen blandt personer af dansk oprindelse vil udgiftstrækket for børn og unge derfor blive overvurderet for indvandrere fra både vestlige og ikke-vestlige lande. Endvidere sparer det offentlige i praksis udgifter til de ældre aldersgrupper, da indvandrere har større sandsynlighed for (gen)udvandring.

re fra ikke-vestlige lande og på den anden side personer af dansk oprindelse er forskelle i arbejdsmarkedstilknytning.

Det skal understreges, at der knytter sig en stor usikkerhed til beregningen af de aldersstandardiserede nettobidrag for efterkommere. Det skyldes, at der som nævnt er relativt få observationer for vestlige og ikke-vestlige efterkommere over 40 år. Forud for beregningen af de aldersstandardiserede gennemsnitlige nettobidrag er det derfor nødvendigt at forlænge og udglatte de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag for vestlige og ikke-vestlige efterkommere. Den anvendte metode er baseret på en række beregningstekniske antagelser, *jf. boks 3.2*.

Boks 3.2
Aldersprofiler for efterkommere

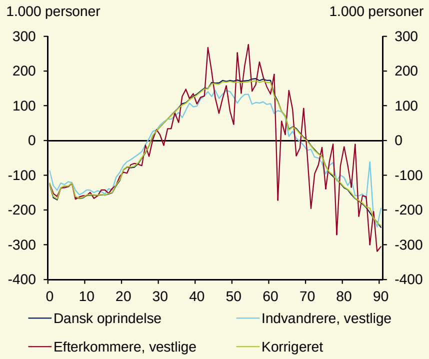
Forud for beregningen af de aldersstandardiserede gennemsnitlige nettobidrag forlænges og udglattes de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag for vestlige og ikke-vestlige efterkommere.

Det metodemæssige grundprincip er, at nettobidraget for efterkommere fastlægges som et vægtet gennemsnit af nettobidraget for henholdsvis indvandrere og personer af dansk oprindelse i de aldersgrupper (over 30 år), hvor der er meget få efterkommere. Vægten beregnes separat for efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande og opgøres på baggrund af størrelsen af de faktiske nettobidrag for efterkommere i alderen 20-65 år – sammenlignet med indvandrere og personer af dansk oprindelse.

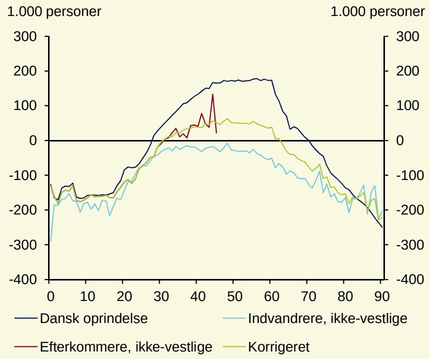
Anvendelsen af denne metode indebærer, at nettobidraget for efterkommere fra ikke-vestlige lande for hvert alderstrin over 30 år fastsættes som et vægtet gennemsnit af det tilsvarende nettobidrag for henholsvis indvandrere fra ikke-vestlige lande (med vægt på 60 pct.) og personer af dansk oprindelse (med vægt på 40 pct.). For efterkommere fra vestlige lande er vægten for indvandrere 9 pct., mens personer af dansk oprindelse vægter med 91 pct.

For vestlige efterkommere er den beregnede aldersprofil stort set sammenfaldende med aldersprofilen for personer af dansk oprindelse. Dette skyldes, at aldersprofilerne for personer af dansk oprindelse og vestlige indvandrere er relativt ens, samt at den estimerede vægt er relativt tæt på én, *jf. figur a*. Da den estimerede vægt for de ikke-vestlige efterkommere er tæt på en halv (42 pct.), ligger den forlængede aldersprofil for de ikke-vestlige efterkommere omtrent midt imellem aldersprofilerne for personer af dansk oprindelse og de ikke-vestlige indvandrere, *jf. figur b*.

Figur a
Forlænget aldersprofil for vestlige efterkommere, 2014

Figur b
Forlænget aldersprofil for ikke-vestlige efterkommere, i 2014

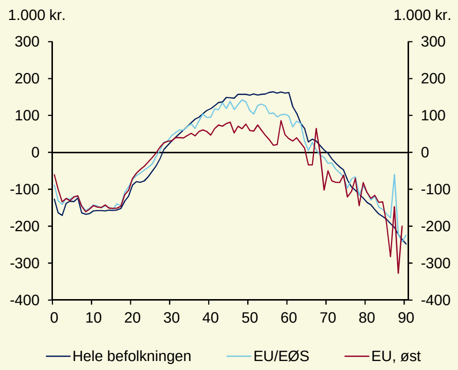
Anm.: De gennemsnitlige nettobidrag er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Indvandrere fra EU/EØS-medlemslande

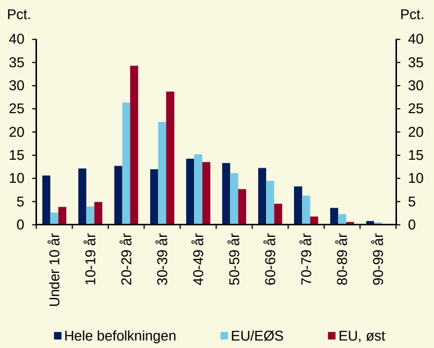
De gennemsnitlige nettobidrag i de erhvervsaktive aldersgrupper for indvandrere fra medlemslande af EU/EØS ligger på niveau med befolkningen som helhed, *jf. figur 3.11*. Dette afspejler, at denne gruppe af indvandrere er velintegreret på det danske arbejdsmarked. Således svarer de aldersfordelte gennemsnitlige indtægter og udgifter i størrelse og sammensætning omtrent til befolkningens som helhed, *jf. bilag 4.*

I den erhvervsaktive alder ligger det gennemsnitlige nettobidrag for indvandrere fra de nye østlige EU-medlemslande generelt under niveauet for indvandrerene fra EU/EØS og befolkningen som helhed men det er på trods af dette stadig positivt, *jf. figur 3.11*. Det afspejler, at denne gruppe i mindre omfang bidrager til indtægtssiden (fx på grund af relativt lav løn) i form af skattebetalinger. Indvandrere fra de nye EU-medlemslande er dog relativt velintegrerede på arbejdsmarkedet, hvorfor udgifterne til overførsler for denne gruppe overordnet set omtrent svarer til befolkningen som helhed.

Figur 3.11
Gennemsnitlige nettobidrag for indvandrere fra EU/EØS fordelt på alder, 2014

Figur 3.12
Alderssammensætning for indvandrere fra EU/EØS i pct.

Anm.: *EU, øst* indeholder de nye EU-medlemslande efter øst-udvidelsen fra 2004. *EU, øst* er derfor også indeholdt i EU/EØS. De gennemsnitlige nettobidrag er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Når indvandrerne fra EU/EØS-lande, såvel som undergruppen af indvandrere fra de nye EU-medlemslande, primært består af yngre personer i den erhvervsdygtige alder, er det medvirkende til, at disse grupper af indvandrere bidrager positivt til de offentlige finanser. Indvandrerne fra de nye EU-medlemslande er generelt yngre end gruppen af indvandrere fra EU/EØS, *jf. figur 3.12*. Det afspejler blandt andet, at disse indvandrere generelt har opholdt sig kortere tid i landet, da deres oprindelseslande senere er blevet en del af EU og dermed ikke tidligere var omfattet af arbejdskraftens frie bevægelighed.

Indvandrere opdelt efter opholdsgrundlag

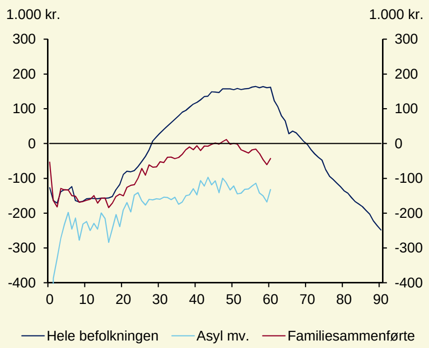
Ligesom for de øvrige befolkningsgrupper varierer de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag på tværs af det opholdsgrundlag, som indvandrerne modtog første gang de kom til landet.

De gennemsnitlige nettobidrag er negative på tværs af aldersgrupperne for opholds-grupperne *asyl* mv. og *familiesammenførte, jf.figur 3.13*. Endvidere fremgår det, at gruppen *asyl* mv. er den af de undersøgte befolkningsgrupper, som har de laveste aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag.

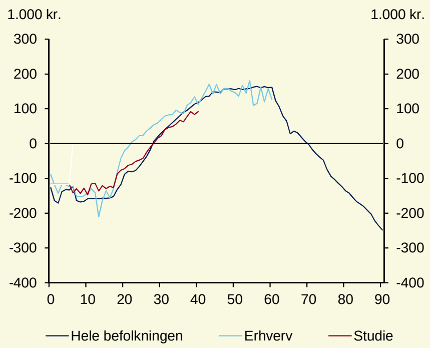
Indtil midten af 30'erne ligger de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag for opholds-gruppen *erhverv* generelt over niveauet for befolkningen som helhed, *jf. figur 3.14*. Det hænger naturligt sammen med, at denne gruppes opholdsgrundlag er knyttet til, at de (for hovedpartens vedkommende) er i beskæftigelse kort tid efter, de er kommet til Danmark, mens en relativt stor andel af befolkningen som helhed fortsat vil være under uddannelse. Fra aldersgrupperne i slutningen af 30'erne er denne forskel imidlertid udjævnet.

De aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag for den gruppe af indvandrere, der oprindeligt kom til Danmark i studieøjemed (studie), ligger omtrent på niveau med befolkningen som helhed.

Figur 3.13
Gennemsnitlige nettobidrag fordelt på opholdsgrundlag og alder, 2014

Figur 3.14
Gennemsnitlige nettobidrag fordelt på opholdsgrundlag og alder, 2014

Anm.: Indvandrere kommer typisk til landet i 20-40-års alderen, og da der kun er oplysninger om opholdsgrundlag for indvandrere, der er kommet til landet efter 1997, er der relativt få observationer med tilknyttet opholdsgrundlag i de ældre og yngste aldersgrupper. De gennemsnitlige nettobidrag er beregnet på baggrund af helårspersoner.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Ovenstående viser, at der er markante forskelle mellem de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag på tværs af opholdsgrundlag. Langt de fleste indvandrere, der kommer til landet for at arbejde, bidrager positivt til de offentlige finanser, mens det modsatte gør sig gældende

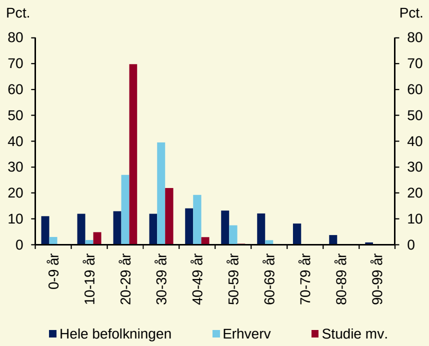
for asylmodtagere og familiesammenførte til asylmodtagere (*asyl mv.*) samt øvrige familiesammenførte.

Gruppen af indvandrere, der kom til landet som studerende, består primært af personer i 20'erne, hvilket afspejler, at denne gruppe af indvandrere kun opholder sig i en begrænset periode i landet, *jf. figur 3.15*. Sammen med de aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag peger denne opgørelse på, at det vil have en positiv virkning på de offentlige finanser, hvis det i højere grad lykkes at fastholde indvandrere, der kommer til landet for at studere.

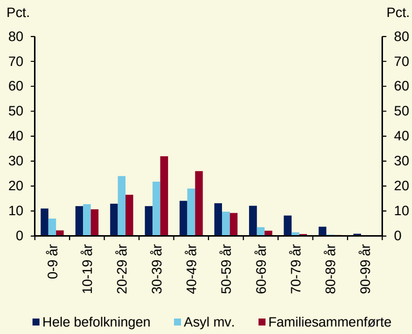
Indvandrere, der i sin tid kom til landet for at arbejde, har en fladere aldersprofil, men består ligeledes primært af personer i den erhvervsdygtige alder, hvilket er medvirkende til, at gruppen samlet set bidrog med et større mia. beløb til de offentlige finanser.

Indvandrere, der kom til landet som asylmodtagere eller blev familiesammenført til en asylmodtager, har den fladeste alderssammensætning, *jf. figur 3.16*. Det afspejler bl.a., at gruppen i højere grad end de øvrige opholdsgrundlagsgrupperinger indeholder børn, hvilket er medvirkende til at trække gruppens gennemsnitlige nettobidrag ned.

Figur 3.15
Alderssammensætning for indvandrere fordelt på opholdsgrundlag i pct., 2014

Figur 3.16
Alderssammensætning for indvandrere fordelt på opholdsgrundlag i pct., 2014

Anm.: Indvandrere kommer typisk til landet i 20-40-års alderen, og da der kun er oplysninger om opholdsgrundlag for indvandrere, der er kommet til landet efter 1997, er der relativt få personer med tilknyttet opholdsgrundlag i de ældre og yngste aldersgrupper.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

4. Betydning af integration på arbejdsmarkedet

Som vist i foregående kapitel er forskellene mellem herkomstgruppernes aldersfordelte gennemsnitlige nettobidrag primært drevet af forskelle mellem træk på de offentlige overførsler og forskelle mellem indtægter fra især skatter og afgifter. Forskellene afspejler dermed i høj grad herkomstgruppernes arbejdsmarkedstilknytning, da personer uden beskæftigelse i større omfang modtager overførsler fra det offentlige, og dermed i mindre omfang bidrager til de offentlige indtægter i form af betalinger af skatter og afgifter.

I dette kapitel belyses betydningen af beskæftigelse og integration på arbejdsmarkedet for størrelsen af nettobidraget til de offentlige finanser, og det undersøges, hvor stor en del af forskellene i nettobidraget mellem herkomstgrupperne der kan forklares med forskelle i beskæftigelsesomfang mellem grupperne. Hovedresultater fra kapitlet fremgår af *boks 4.1*.

Boks 4.1
Hovedresultater

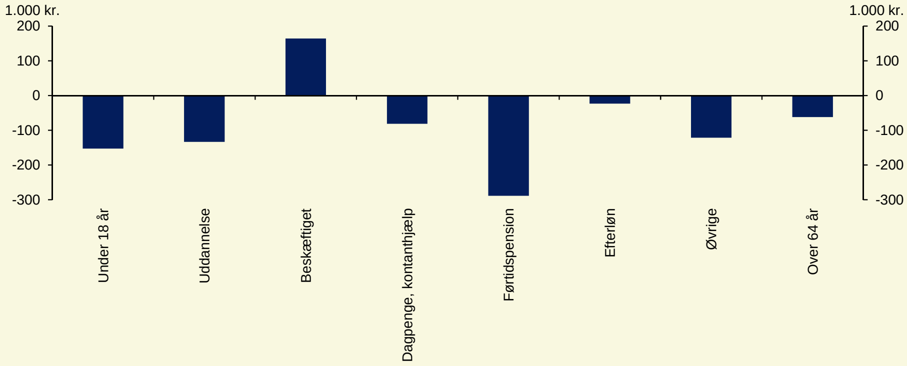
- Da beskæftigede personer står for hovedparten af finansieringen af velfærdsstaten, er det nødvendigt, at størstedelen af befolkningen i den erhvervsaktive alder er i beskæftigelse.
- Vestlige indvandreres og deres efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser er generelt lavere end beskæftigelsesfrekvensen for personer af dansk oprindelse på tværs af aldersgrupperne i den erhvervsaktive alder.
- Ikke-vestlige indvandrere og deres efterkommere har markant lavere beskæftigelsesfrekvenser end vestlige indvandrere og deres efterkommere.
- Ikke-vestlige efterkommere har generelt højere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige indvandrere.
- En stor del af forskellene i de gennemsnitlige nettobidrag for ikke-vestlige indvandrere og personer af dansk oprindelse kan forklares ud fra forskelle i arbejdsmarkedstilknytning.
- Hvis beskæftigelsesfrekvensen hypotetisk øges for efterkommere og indvandrere til niveauet for personer af dansk oprindelse, ville de offentlige finanser bliver forbedret med omkring 20 mia. kr. Heraf kan 17 mia. henføres til indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Arbejdsmarkedstilknytning og bidrag til de offentlige finanser

Den enkeltes nettobidrag til de offentlige finanser afhænger i vidt omfang af, om vedkommende er i beskæftigelse eller modtager overførselsindkomst. Med et gennemsnitligt nettobidrag på 165.000 kr. er beskæftigede personer den eneste af de opgjorte grupper på baggrund af arbejdsmarkedsstatus, der i gennemsnit bidrager positivt til de offentlige finanser.

Førtidspensionister er den type af overførselsmodtagere, der netto belaster de offentlige finanser mest – med en nettoudgift på knap 300.000 kr. i gennemsnit, *jf. figur 4.1*.

Figur 4.1
Gennemsnitlige nettobidrag til de offentlige finanser fordelt på arbejdsmarkedsstatus, 2014

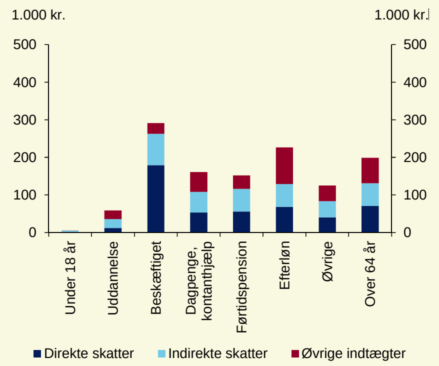
Anm.: Arbejdsmarkedsstatus for personer i alderen 18-64 år er baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Det positive nettobidrag for personer i beskæftigelse afspejler både, at beskæftigede betaler relativt meget i skat (fx indkomstskat og forbrugsskatter) og trækker mindre på de offentlige udgifter end personer, der modtager overførselsindkomst, *jf. figur 4.2.* og *figur 4.3.*

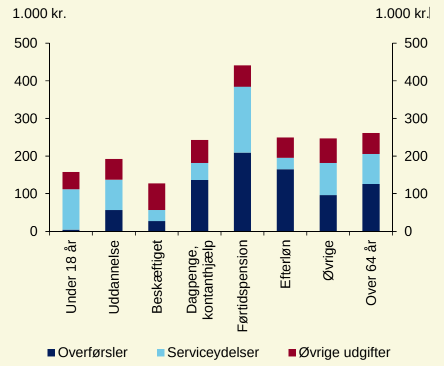
Blandt de personer, der ikke er i beskæftigelse, er folkepensionister (personer over 64 år) og efterlønsmodtagere de grupper, der i gennemsnit bidrager mest til de offentlige indtægter. Det afspejler blandt andet, at disse grupper bidrager relativt meget gennem beskatning af arbejdsindkomst og pensionsudbetalinger. Dertil kommer, at mange pensionister har en relativt høj disponibel indkomst, der indebærer, at gruppen i gennemsnit bidrager med relativt store beløb ved betalinger af forbrugs- og produktionsafgifter. Endelig bidrog grupperne specielt i 2014 med relativt høje gennemsnitlige betalinger af afgifter i forbindelse med omlægning eller udbetaling af kapitalpension.

For modtagere af overførselsindkomst er nettoudgiften som nævnt størst for førtidspensionister. Det afspejler både, at ydelsesniveauet er relativt højt, og at denne gruppe samlet set trækker mest på de offentligt finansierede serviceydelser, herunder sundhed, pleje, hjælp til handicappede mv.

Figur 4.2
Gennemsnitlige offentlige indtægter fordelt på arbejdsmarkedstilknytning, 2014

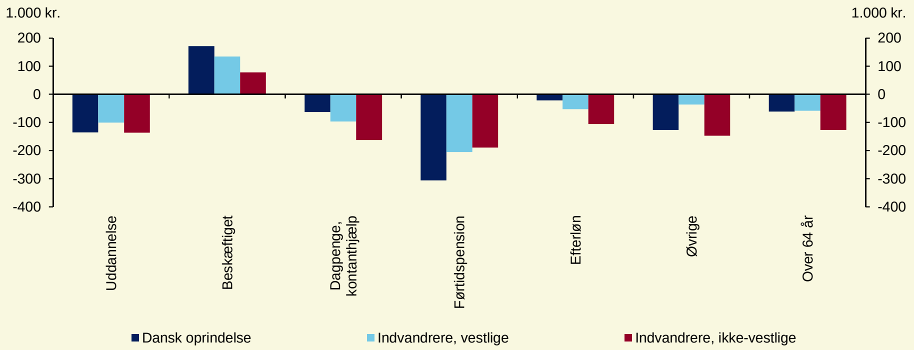
Figur 4.3
Gennemsnitlige offentlige udgifter fordelt på arbejdsmarkedstilknytning, 2014

Anm.: Opgjort på baggrund RAS-status, ultimo november 2014.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

De markante forskelle i størrelsen af nettobidraget mellem henholdsvis beskæftigede og modtagere af overførselsindkomst gælder både for indvandrere og personer af dansk oprindelse, *jf. figur 4.4.* Nettobidraget for indvandrere i beskæftigelse er imidlertid lavere end for personer af dansk oprindelse.

Figur 4.4
Gennemsnitlige nettobidrag til de offentlige finanser fordelt på arbejdsmarkedsstatus og herkomst, 2014

Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Opgjort på baggrund RAS-status, ultimo november 2014.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Det bemærkes, at de offentlige nettoudgifter til modtagere af dagpenge og kontanthjælp er

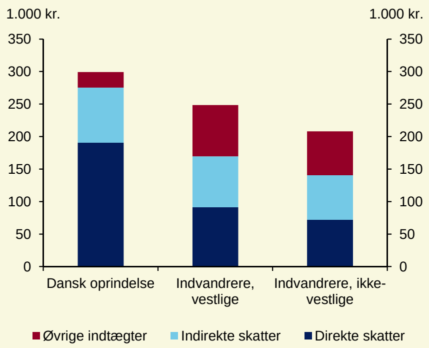
større blandt indvandrere end for personer af dansk oprindelse. Det afspejler både, at udgifter til overførselsindkomst og til offentligt finansierede (individuelle) serviceydelser i gennemsnit er større for indvandrere. Grunden til, at overførselsudgifterne er størst for indvandrere på dagpenge og kontanthjælp, er dels, at en større andel af disse indvandrere bor til leje og modtager boligstøtte. Dertil kommer, at indvandrere på dagpenge og kontanthjælp formentlig modtager overførselsindkomst i en større andel af året, end tilfældet er blandt personer af dansk oprindelse.

Med de markante forskelle i nettobidraget for henholdsvis beskæftigede og modtagere af overførselsindkomst er det åbenlyst, at beskæftigelsesomfanget i en given befolkningsgruppe har stor betydning for gruppens gennemsnitlige nettobidrag til de offentlige finanser.

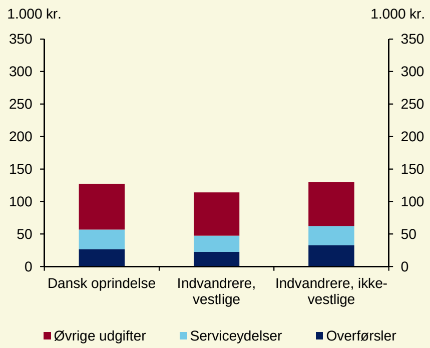
Det gennemsnitlige nettobidrag fra beskæftigede varierer som nævnt mellem herkomstgrupperne. Beskæftigede indvandrere fra ikke-vestlige lande bidrager markant mindre end vestlige indvandrere og personer af dansk oprindelse. Dette skyldes især, at de offentlige indtægter fra beskæftigede ikke-vestlige indvandrere er lavere end fra beskæftigede blandt de øvrige herkomstgrupper, hvilket især skyldes lavere betalinger af direkte skatter (fx kildeskatter, arbejdsmarkedsbidrag og PAL-skat), *jf. figur 4.5.* Dette afspejler, at beskæftigede ikke-vestlige indvandrere har lavere lønindkomst end beskæftigede af dansk oprindelse, men det kan også afspejle, at indvandrere fra ikke vestlige lande er beskæftiget i en mindre andel af året (fx som følge af ledighedsperioder) sammenlignet med personer af dansk oprindelse. Dertil kommer, at de ekstraordinære indtægter fra PAL-skat og betalinger af afgifter i forbindelse med omlægning eller udbetaling af kapitalpension også bidrager til herkomstforskellene i nettobidraget for beskæftigede.

Det lavere gennemsnitlige nettobidrag afspejler kun i mindre omfang, at beskæftigede ikke-vestlige indvandrere modtager mere i overførsler (fx grøn check, børnefamilieydelse og boligstøtte) eller trækker mere på de offentlige serviceydelser, *jf. figur 4.6.*

Figur 4.5
Gennemsnitlige offentlige indtægter fra beskæftigede fordelt på herkomst, 2014

Figur 4.6
Gennemsnitlige offentlige udgifter til beskæftigede fordelt på herkomst, 2014

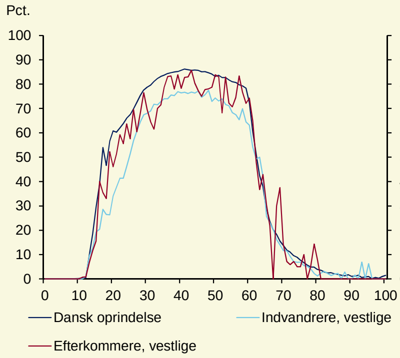
Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

For indvandrere fra vestlige lande ligger de aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser generelt lidt under niveauet for personer af dansk oprindelse for dem i den erhvervsaktive alder, *jf. figur 4.7.* Den relativt store forskel for de yngre aldersgrupper skyldes især, at mange vestlige indvandrere kommer til landet for at studere. De aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser for efterkommere af vestlige indvandrere ligger over beskæftigelsesfrekvenserne for vestlige indvandrere.

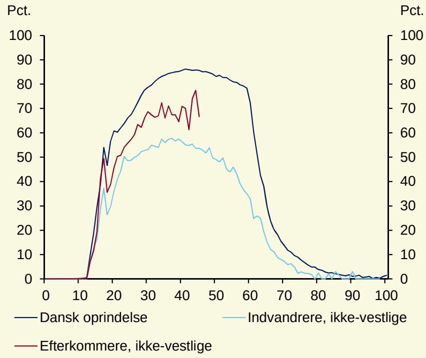
Beskæftigelsesfrekvensen for indvandrere fra ikke-vestlige lande ligger markant under niveauet for befolkningen af dansk oprindelse, *jf. figur 4.8*. Denne forskel er størst blandt de 50-59 årige – blandt andet fordi en større andel af indvandrere fra ikke-vestlige lande permanent forlader arbejdsstyrken og modtager fx førtidspension. Forskellene i beskæftigelsesfrekvens mellem indvandrere fra ikke-vestlige lande og personer af dansk oprindelse aftager fra 60 til 70 årsalderen, i takt med at befolkningen trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet ved overgang til efterløn og folkepension.

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er bedre integreret på arbejdsmarkedet end jævnaldrene indvandrere fra ikke-vestlige lande. Det kan blandt andet afspejle, at efterkommere er vokset op her i landet og derfor ikke har samme sprogvanskeligheder som deres forældre, eller de er bedre uddannet. Men det afspejler også, at indvandrere fra ikke-vestlige lande er en meget sammensat gruppe, som fx omfatter personer, der har fået asyl og som – navnlig i de første år i Danmark – kan have vanskeligt ved at komme i beskæftigelse.

Figur 4.7
Aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser for vestlige indvandrere og efterkommere, 2014

Figur 4.8
Aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, 2014

Anm.: Opgjort på baggrund RAS-status, ultimo november 2014.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Potentialet ved en forbedret integration af indvandrere på arbejdsmarkedet: Hypotetiske scenarier

De beregnede aldersstandardiserede gennemsnitlige nettobidrag for herkomstgrupperne fra kapitel 3 afspejler den hypotetiske situation, hvor indvandrere og efterkommere har den samme alderssammensætning som personer af dansk oprindelse. Da indvandrerne typisk kommer til landet i starten af den erhvervsaktive alder, kommer disse herkomstgruppers alderssammensætning imidlertid aldrig til at ligne alderssammensætningen for befolkningen af dansk oprindelse. Beregninger af potentialet for forbedringer af de offentlige finanser ved forbedret integration af indvandrere på arbejdsmarkedet bør således tage udgangspunkt i herkomstgruppernes faktiske alderssammensætning.

Ved at opdele herkomstgrupperne på alder og socioøkonomisk status er det muligt, på baggrund af samme fremgangsmåde som ved aldersstandardiseringen i kapitel 3 at beregne de standardiserede gennemsnitlige nettobidrag for herkomstgrupperne i en hypotetisk situation, hvor herkomstgrupperne har samme socioøkonomiske sammensætning som personer af dansk oprindelse.

Opdelingen af befolkningen i socioøkonomiske grupperinger tager udgangspunkt i befolkningens arbejdsmarkedsstatus ultimo november 2014 baseret på Danmarks Statistiks Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS). RAS-opgørelsen opdeler befolkningen i 32 socioøkonomiske grupperinger, men for at undgå for "tynde" alders- og socioøkonomiske grupperinger er der anvendt 6 overordnede grupperinger. De fem herkomstgruppers alders- og socioøkonomiske sammensætning er vist i bilag 5.

På denne baggrund foretages potentialeberegning af forbedringer af herkomstgruppernes gennemsnitlige nettobidrag under to hypotetiske scenarier:

1. *Fuld integration på arbejdsmarkedet* medfører, at indvandreres og efterkommernes socioøkonomiske sammensætning kommer til at svare til den øvrige befolknings sammensætning på tværs af aldersgrupperne. Dette hypotetiske scenarie medfører fx, at de ekstra personer, der fx kommer i beskæftigelse, betaler det samme i skatter og afgifter og i samme omfang trækker på de offentlige overførsler og serviceydelser, som indvandrere og efterkommere, der allerede er i beskæftigelse. Dette må formodes at overvurdere effekten af øget beskæftigelse blandt indvandrere og efterkommere, da det må forventes, at den gennemsnitlige ledige person ikke vil kunne tjene lige så meget ved beskæftigelse som den gennemsnitlige person i beskæftigelse. Dermed vil de i mindre grad bidrage med skattebetalinger og i højere grad modtage overførsler (fx boligstøtte) og trække på de offentlige serviceydelser (fx sundhed). Forskelle i de gennemsnitlige nettobidrag vil under *fuld hypotetisk integration på arbejdsmarkedet* afspejle forskelle i herkomstgruppernes alderssammensætning og forskelle i løn- og overførselsindkomstniveau samt forskelle i de gennemsnitlige træk på offentlige serviceydelser mv.

2. *Samme nettobidrag som jævnaldrende personer af dansk oprindelse* medfører, at det gennemsnitlige nettobidrag for indvandrere og efterkommere svarer til jævnaldrende personer af dansk oprindelse. Således afspejler scenariet, at indvandrere og efterkommere opnår samme beskæftigelses- og lønniveau mv. som personer af dansk oprindelse. Forskelle i de gennemsnitlige nettobidrag vil med denne beregningsantagelse derfor alene afspejle forskelle i herkomstgruppernes køn- og alderssammensætning.

Det bemærkes, at der er tale om hypotetiske potentialeberegninger, der bygger på meget ekstreme forbedringer af navnligt ikke-vestlige indvandreres og deres efterkommeres tilknytning til arbejdsmarkedet. Der kan således ikke peges på økonomiske reformer mv., der kan forventes at indebære denne forbedring af integrationen.

Ved *fuld integration på arbejdsmarkedet* øges ikke-vestlige indvandreres gennemsnitlige nettobidrag med 60.000 kr. pr. person i forhold til det faktiske gennemsnitlige nettobidrag. Dette afspejler især ikke-vestlige indvandreres lavere tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis det yderligere antages, at ikke-vestlige indvandrere (opdelt på køn, alder) har samme nettobidrag som jævnaldrende personer af dansk oprindelse, øges det gennemsnitlige nettobidrag med yderligere 66.000 kr. pr. person, *jf. tabel 4.1.*

Tabel 4.1
Herkomstgruppernes gennemsnitlige nettobidrag ved fuld hypotetisk integration på arbejdsmarkedet og ved samme nettobidrag som jævnaldrende af dansk oprindelse, 1.000 kr. i 2014

	Gennemsnitlige nettobidrag			Forskel		
	Faktiske[1)]	Fuld integration på arbejdsmarkedet	Nettobidrag som jævnaldrende af dansk opr.	Bidrag til arbejdsmarkedstilknytning	Bidrag fra løn, arbejdstid mv.	Samlet forskel
	(1)	(2)	(3)	(2)-(1)	(3)-(2)	(3)-(1)
Dansk oprindelse	13	13	13	0	0	0
Indvandrere, vestlige	34	41	44	7	3	10
Efterkommere, vestlige	-69	-62	-67	7	-5	2
Indvandrere, ikke-vestlige	-55	5	71	60	66	126
Efterkommere, ikke-vestlige	-128	-120	-109	8	11	19

1) De faktiske gennemsnitlige nettobidrag for herkomstgrupperne adskiller sig fra de opgjorte gennemsnit i de foregående kapitler, da udvandrede og døde er udeladt i ovenstående, idet der ikke foreligger RAS-oplysninger for disse. På grund af afrunding kan de angivne forskelle afvige fra de umiddelbare forskelle mellem de standardiserede gennemsnitlige nettobidrag og de faktiske gennemsnitlige nettobidrag.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Sammenlignes gruppen af ikke-vestlige indvandrere med en gruppe af personer af dansk oprindelse med tilsvarende alderssammensætning, kan knap halvdelen af ikke-vestlige indvandreres lavere gennemsnitlige nettobidrag dermed forklares ved forskelle i deres socioøkonomiske status (herunder især lavere beskæftigelsesfrekvens blandt ikke-vestlige indvandrere). Den resterende del skyldes lavere gennemsnitlige nettobidrag (opdelt på køn, alder og arbejdsmarkedstilknytning), der blandt andet er et resultat af, at indvandrere i beskæftigelse har lavere lønindkomst, modtager mere i overførsler og i nogle tilfælde har kortere arbejdstid[1].

Beregningerne peger på, at der er et stort potentiale for at styrke de offentlige finanser, hvis indvandrere (og deres efterkommere) i højere grad opnår beskæftigelse. Hvis indvandrere og efterkommere i gennemsnit havde samme beskæftigelses- og overførselsfrekvens som jævnaldrende personer af dansk oprindelse, ville de offentlige finanser samlet set blive forbedret med i størrelsesordenen 20 mia. kr*., jf. tabel 4.2.*

Tabel 4.2
Hypotetisk forbedring af de offentlige finanser, hvis indvandrere og efterkommere har samme tilknytning til arbejdsmarkedet som jævnaldrende af dansk oprindelse, 2014

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		I alt
	Indvandrere	**Efterkommere**	**Indvandrere**	**Efterkommere**	
Mia. kr.					
Bidrag fra fuld integration	1	0	17	1	20

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Langt hovedparten kan henføres til et hypotetisk potentiale fra indvandrere af ikke-vestlige lande, men der er også et potentiale fra de øvrige herkomstgrupper, herunder indvandrere fra vestlige lande og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Det forholdsvis begrænsede potentiale fra indvandrere fra vestlige lande afspejler, at denne gruppes beskæftigelsesfrekvens er tæt på beskæftigelsesfrekvensen for personer af dansk oprindelse.

Hvis efterkommere fra ikke-vestlige lande havde samme beskæftigelses- og overførselsfrekvens som personer af dansk oprindelse, ville de offentlige finanser potentielt kunne blive forbedret med 1 mia. kr. At potentialet for denne gruppe også er forholdsvis begrænset dækker over, at efterkommere fra ikke-vestlige lande hovedsageligt består af børn og unge, hvor standardiseringen for forskelle i arbejdsmarkedstilknytning spiller en mindre rolle.

[1] Det bemærkes, at standardiseringen for forskelle i arbejdsmarkedstilknytning er baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, der angiver arbejdsmarkedsstatus på et givet tidspunkt i året (ultimo november). Nettobidraget afspejler derimod indkomstforhold mv. for hele året. Da indvandrere fra navnlig ikke-vestlige lande typisk har en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet end personer med dansk oprindelse, vil arbejdsomfanget målt over hele året for indvandrere, der er i beskæftigelse i november, typisk være lavere end blandt personer med dansk oprindelse. Det bidrager isoleret set til at undervurdere den beregnede stigning i nettobidraget ved *fuld integration på arbejdsmarkedet*.

Selv hvis det hypotetisk antages, at efterkommere har helt samme gennemsnitlige nettobidrag til de offentlige finanser som personer med dansk oprindelse (opdelt på køn og alder), vil efterkommere af vestlige og ikke-vestlige indvandrere fortsat medføre en betydelig gennemsnitlig nettoudgift. Det afspejler grundlæggende, at børn og unge er forbundet med offentlige udgifter – uanset om det er børn af dansk oprindelse eller efterkommere.

5. Tidligere undersøgelser

En række tidligere analyser og rapporter har belyst indvandreres og efterkommeres nettobidrag til de offentlige finanser. Da indvandringens betydning for de offentlige finanser kan opgøres på flere måder, afhænger analysernes resultater af den valgte metode. I det følgende sammenlignes fire nyere undersøgelser af indvandringens økonomiske konsekvenser for de offentlige finanser med resultaterne i Finansministeriets analyse. Endeligt redegøres der også for Finansministeriets tidligere besvarelser angående bidraget til de offentlige finanser fra indvandrere fra Østeuropa.

Analyserne fra andre institutioner viser ligesom Finansministeriets analyse, at indvandrere fra vestlige lande bidrager positivt til de offentlige finanser, herunder indvandrere fra EU's medlemslande. Tilsvarende viser analyserne baseret på DREAM-modellen, at indvandrere fra ikke-vestlige lande udgør en nettoudgift for de offentlige finanser.

Undersøgelser på baggrund af DREAM-modellen

En lang række af de analyser, der tidligere er lavet af indvandrere og efterkommeres samlede nettobidrag til de offentlige finanser, er baseret på beregninger på DREAM-gruppens makroøkonomiske model (DREAM), og det dertilhørende generationsregnskab. Ved beregning af herkomstgruppernes nettobidrag til de offentlige finanser foretages en samlet økonomisk fremskrivning med DREAM-modellen, hvorefter den primære saldo fordeles ud på herkomstgrupperne på baggrund af generationsregnskabet ved anvendelse af forskellige fordelingsnøgler. Den sidstnævnte del svarer i princippet til metoden i Finansministeriets opgørelse, idet der dog i Finansministeriets analyse tages udgangspunkt i faktiske udgifter og indtægter i det betragtede år.

I en analyse fra DREAM fra 2014 er de samlede nettoudgifter til indvandrere fra ikke-vestlige lande opgjort til 4,1 mia. kr. i 2014. DREAMs vurdering af de offentlige nettoudgifter for indvandrere og efterkommere er foretaget, før data for det pågældende år forelå. Der er således tale om en fremskrivning af udgiftsudviklingen baseret på DREAMs generelle fremskrivning af den økonomiske udvikling og en fremskrivning af de forventede ind- og udvandringer. Da DREAMs analyse tager udgangspunkt i den offentlige saldo ekskl. renteudgifter (den såkaldte primære saldo), skal Finansministeriets resultater renses for renteudgifter for at være sammenlignelige. Derved bliver nettoudgiften til indvandrere fra ikke-vestlige lande 15,3 mia. kr. Der er altså en markant forskel mellem de to opgørelser på 11,2 mia. kr., *jf. tabel 5.1.*

Tilsvarende afviger de to opgørelser for efterkommere fra ikke-vestlige lande, hvor Finansministeriet opgør nettoudgifterne til 2,9 mia. kr. mere end DREAM. Derimod giver de to opgørelser stort set samme resultater for indvandrere og efterkommere fra vestlige lande.

Tabel 5.1
Samlede nettobidrag fordelt på herkomst for 2014 på baggrund af den primære saldo, mia. kr.

	Finansministeriet	DREAM	Forskel
Dansk oprindelse	62,9	-16,0	78,8
Indvandrere, vestlige	6,5	6,0	0,5
Efterkommere, vestlige	-1,6	-1,6	0,0
Indvandrere, ikke-vestlige	-15,3	-4,1	-11,2
Efterkommere, ikke-vestlige	-16,6	-13,8	-2,9
Hele befolkningen	35,8	-29,4	65,3

Anm.: Ovenstående opgørelse af Finansministeriets nettobidrag afviger fra de hidtidige opgørelser i analysen, idet denne opgørelse tager udgangspunkt i den primære saldo, der opgøres ekskl. renteudgifter. De angivne nettobidrag fra DREAMs opgørelse afviger lidt fra de tal, der er offentliggjort i rapporten fra Rockwoolfonden. Det skyldes, at tallene i rapporten er beregnet som et gennemsnit for perioden 2013-2015, mens der her alene er medtaget opgørelsen for 2014, som Finansministeriet har fået udleveret fra DREAM.
Kilde: *Indvandrere og danskeres nettobidrag til de offentlige finanser, Rockwoolfonden (2014)* samt egne beregninger.

Beregningerne fra DREAM er baseret på en fremskrivning til 2014 med 2008 som basisår/udgangsår. Dvs. udgifterne og indtægterne er målt i 2008 og herefter modelfremskrevet til 2014. DREAMs analyse tager derudover udgangspunkt i en strukturel ligevægt, som afviger fra den faktiske økonomiske situation, hvor blandt andet beskæftigelsen og ledigheden er renset for konjunkturernes påvirkning. Finansministeriets opgørelse tager derimod udgangspunkt i de faktiske udgifter og indtægter i 2014. Da beskæftigelsen ligger under det normale og ledigheden over det normale i 2014, tenderer denne forskel i metoden til at trække i retning af, at nettobidraget til den offentlige sektor *for alle befolkningsgrupper* er lavere i Finansministeriets opgørelse end i DREAMs. At den primære saldo på trods af dette er positiv med 35,8 mia. kr. i Finansministeriets opgørelse og negativ med 29,4 mia. kr. i DREAMs opgørelse skal først og fremmest tilskrives de store ekstraordinære indtægter fra omlægning af kapitalpensionsordningen og fra pensionsafkastskat (PAL-skat).

En nærmere sammenligning af de to opgørelser viser dog, at det først og fremmest er anvendelsen af forskellige fordelingsnøgler, der er årsagen til den markante forskel i det beregnede nettobidrag for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

På indtægtssiden fordeler DREAM fx provenuet fra selskabsskatter og pensionsafkastskat (PAL-skat) ligeligt med samme beløb til alle voksne i befolkningen. I Finansministeriets opgørelse er disse poster fordelt på baggrund af henholdsvis den enkeltes lønindkomst og pensionsformue, da det vurderes, at disse fordelingsnøgler i højere grad afspejler den enkeltes bidrag til det samlede provenu fra henholdsvis selskabsskat og PAL-skat[1]. Anvendelse af forskellige fordelingsnøgler på disse poster bidrager isoleret set til at forklare 3,4 mia. kr. af forskellen i de samlede nettobidrag for indvandrere fra ikke-vestlige lande, *jf. tabel 5.2*.

[1] Det bemærkes, at de nødvendige registeroplysninger for at kunne fordele PAL-skatten efter de individuelle pensionsformuer først er blevet tilgængelige i 2016, dvs. efter DREAMs analyse.

Tabel 5.2
Forskel mellem Finansministeriets og DREAMs opgørelse af nettobidraget for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i 2014, mia. kr.

	Indvandrere, ikke-vestlige	Efterkommere, ikke-vestlige
Finansministeriet	-15,3	-16,6
DREAM	-4,1	-13,8
Forskel	**-11,2**	**-2,9**
Herfra bidrag fra anvendelse af forskellige fordelingsnøgler:		
- Selskabsskat	-1,0	-0,2
- PAL-skat	-2,4	-0,5
- Indirekte skatter	-2,7	-1,5
- Tjenestemandspensioner	-0,8	-0,4
- Beskæftigelsesindsats	-0,8	0,0
- Asyl	-1,3	0,0
- Retsvæsen	-0,9	-0,6
- Øvrige (Beregnet residualt)	-1,3	0,3

Anm.: Bidraget fra de enkelte poster er beregnet ved at anvende DREAMs fordelingsnøgler i stedet for de fordelingsnøgler, der er anvendt i denne analyse. Se anmærkning til tabel 5.1.
Kilde: DREAM samt egne beregninger.

På udgiftssiden er udgifter til restvæsen, beskæftigelsesindsats (fx sagsbehandlere i jobcentre mv.) samt udgifter til asyl i DREAM ligeledes fordelt ligeligt med samme beløb på hele befolkningen. I Finansministeriets opgørelse er udgifter til retsvæsen derimod fordelt skønsmæssigt ud fra registeroplysninger om indsættelser i fængsler, domsafsigelser mv., mens udgifter til beskæftigelsesindsats er fordelt på de borgere (dagpenge og kontanthjælpsmodtagere), der reelt trækker på de pågældende ydelser/medarbejdere. Endelig er der med hensyn til asyludgifter beregnet en skønsmæssig enhedsudgift, som er pålagt personer, der fik asyl i 2014. Forskelle i fordelingsnøgler på disse tre områder bidrager samlet til at forklare 3,0 mia. kr. af forskellen på de to opgørelser.

Derudover fordeler DREAM udgifterne til tjenestemandspensioner ud på de personer, der modtager disse pensioner og behandler dermed overførslen på samme måde som overførselsindkomster (fx kontanthjælp eller folkepension). Finansministeriet fordeler derimod tjenestemandspensionerne fladt ud på befolkningen, da der reelt er tale om (udskudt) aflønning af offentligt ansatte, og derfor behandles udbetalinger af tjenestemandspension på samme måde som offentlige lønudgifter, der ikke kan individualiseres.

Med hensyn til fordelingen af de indirekte skatter (fx moms) anvender både Finansministeriet og DREAM den disponible indkomst som fordelingsnøgle. Finansministeriet anvender de faktiske registrerede disponible indkomster i 2014, mens DREAM anvender modelberegnede

disponible indkomster for de enkelte grupper ud fra antagelser om beskæftigelse, lønniveau mv. for de enkelte befolkningsgrupper.

Ovennævnte forhold kan forklare stort set hele forskellen mellem DREAMs og Finansministeriets beregninger af det samlede nettobidrag for indvandrere fra ikke-vestlige lande. Men det skal understreges, at det forholdsvis lille uforklarede bidrag, der er residualberegnet, kan dække over en række modsatrettede forhold. Fx fordeler DREAM i modsætning til Finansministeriet udgifterne til børnefamilieydelse og børnetilskud på børnene, mens Finansministeriet fordeler disse udgifter på de voksne i husstanden. Denne forskel medfører, at disse udgifter ved DREAMs opgørelse i højere grad pålægges ikke-vestlige efterkommere, mens de i Finansministeriets opgørelse pålægges ikke-vestlige indvandrere.

SFI (2016)

I en undersøgelse fra Københavns Universitet og SFI belyses nettobidraget til de offentlige finanser for indvandrere fra gamle og nye EU-medlemslande, der er kommet til efter østudvidelsen i 2004. I undersøgelsen beregnes således ikke nettobidrag for hele befolkningen, hvilket vanskeliggør en sammenligning af de to opgørelsesmetoder.

Beregningerne bygger på registeroplysninger for alle personer med statsborgerskab i et andet EU-medlemsland. SFIs definition af indvandrere fra EU afviger således fra Finansministeriets definition, der bygger på Danmarks Statistiks definition af indvandrere opdelt på oprindelsesland. Danmarks Statistiks definition af indvandrere og efterkommere indebærer, at personens eget statsborgerskab ikke har betydning for kategoriseringen. Indvandrere, som får dansk statsborgerskab, forbliver defineret som indvandrere.

Undersøgelsens definition af nettobidragsbegrebet indeholder følgende elementer fra indtægtssiden: indkomstskat, ejendomsskat, arbejdsmarkedsbidrag og indirekte skatter, hvor sidstnævnte er beregnet som 24,5 pct. af den disponible indkomst.

På udgiftssiden er indregnet offentlige overførsler og offentligt forbrug. Udgifterne til daginstitution, uddannelse, hospitalsvæsen, sygesikring, tandpleje og retsvæsen er individualiseret på baggrund af modelberegninger og aktivitetsmål.

De medtagne udgifts- og indtægtsområder indeholder de væsentligste individspecifikke indtægts- og udgiftsområder, men er ikke fuldt dækkende for de offentlige indtægter og udgifter. Flere større indtægts- og udgiftsområder er således ikke dækket – herunder selskabsskatter, PAL-skat, subsidier og offentlige investeringer. Det vurderes, at omtrent lige store andele af de offentlige indtægter og udgifter er medtaget.

På baggrund af det opgjorte nettobidragsbegreb finder SFI blandt andet, at statsborgere fra de gamle og nye medlemslande sammenlagt bidrog med henholdsvis 2,9 og 0,5 mia. kr. i 2013. Dette svarer til, at statsborgere fra de gamle og nye medlemslande i gennemsnit bidrog med henholdsvis 33.000 og 7.000 kr. til de offentlige finanser i 2013, *jf. tabel 5.3*. Sidstnævnte er således på niveau med resultaterne af Finansministeriets analyse af det gennemsnitlige

nettobidrag fra indvandrere fra de nye medlemslande, der i denne analyse ligeledes er opgjort til 7.000 kr., *jf. kapitel 2.*

I lighed med Finansministeriets nettobidragsanalyse finder SFI, at statsborgere fra EU-medlemslande påvirker de offentlige finanser positivt.

Endvidere finder SFI, at de samlede og gennemsnitlige nettobidrag fra begge grupper af statsborgere fra EU-medlemslande har været stigende siden 2010.

Tabel 5.2
Samlede og gennemsnitlige nettobidrag for indbyggere med statsborgerskab fra de gamle og nye EU-medlemslande for perioden 2002-2013, kr i 2013-priser

	Samlede nettobidrag, mia. kr.		Gns. nettobidrag, 1.000 kr.	
År	Gamle medlemslande	Nye medlemslande	Gamle medlemslande	Nye medlemslande
2002	2,0	-	38	-
2003	1,9	-	34	-
2004	1,7	-0,1	30	-6
2005	1,8	0,0	31	0
2006	1,7	0,1	28	4
2007	1,7	0,3	25	11
2008	1,7	0,5	23	13
2009	1,2	0,3	16	7
2010	0,8	0,0	10	1
2011	1,1	0,1	14	2
2012	2,6	0,4	31	6
2013	2,9	0,5	33	7

Kilde: SFI, Martinsen & Rotger (2016).

DA (2016)

Analysen *Borgere fra 3. verdenslande med ophold til erhverv er en god forretning for de offentlige kasser* af Dansk Arbejdsgiverforening (DA) finder, at de undersøgte grupper af indvandrere bidrager positivt til de offentlige finanser.

Beregningerne bygger dels på Danmarks Statistiks personregistre, hvorfra indvandrergruppernes indkomstskattebetalinger og træk på indkomstoverførsler mm. opgøres for 2013, dels på DREAM-modellen, der fordeler de øvrige indtægter og udgifter.

DAs definition af indvandrere fra Østeuropa svarer omtrent til Finansministeriets definition af indvandrere fra de nye EU-medlemslande. Førstnævntes definition indeholder dog ikke indvandrere med dansk statsborgerskab, ligesom indvandrere fra Kroatien ikke er medtaget, da landet først blev medlem af EU i 2013. Indvandrere fra 3. verdenslande med ophold til erhverv er defineret på baggrund af opholdsgrundlag, i lighed med Finansministeriets definition af indvandrere med ophold til erhverv, hvoraf førstnævnte er ekskl. indvandrere fra europæiske lande. Finansministeriets definition af erhverv bygger imidlertid på indvandrerens opholdsgrundlag ved første indvandring, ligesom definition af opholdsgrundlaget erhverv ikke er enslydende i de to undersøgelser.

DA finder, at indvandrere fra Østeuropa bidrager positivt til de offentlige finanser med i gennemsnit 13.000 kr. pr. person (2016-niveau). Bidraget overstiger således Finansministeriets opgørelse af det gennemsnitlige nettobidrag for den sammenlignelige gruppe af indvandrere fra de nye EU-medlemslande, der udgør 7.000 kr. pr. person (2014-niveau).

Modsat opgør DA nettobidraget fra indvandrere fra 3. verdenslande med ophold til erhverv til 62.000 pr. person (2016-niveau), hvilket er under niveauet for Finansministeriets opgørelse af den relativt sammenlignelige gruppe af indvandrere med ophold til erhverv, som Finansministeriet opgør til at bidrage med 84.000 kr. pr. person (2014-niveau).

Undersøgelsens resultater viser således i lighed med Finansministeriets analyse, at de to grupper af indvandrere bidrager positivt til de offentlige finanser.

DEA (2016)

Analysen fra november 2016 *Er højtuddannede indvandrere en god forretning for Danmark?*, foretaget af tænketanken DEA finder, at højtuddannede indvandrere i gennemsnit bidrager positivt til de offentlige finanser.

Den undersøgte gruppe består af personer med udenlandsk statsborgerskab, der indvandrede i perioden 2003 til 2013 for at arbejde, og som opholdt sig i landet i 2014. Endvidere indeholder gruppen kun indvandrere med udenlandsk statsborgerskab, der er defineret som højtuddannede på baggrund af deres jobfunktion.

For udenlandske statsborgere, der medbragte en ægtefælle af udenlandsk herkomst og/eller børn, medtages hele familiens bidrag til de offentlige finanser, mens det for udenlandske statsborgere, der ankom alene til Danmark, kun er dennes bidrag, der medregnes.

På indtægtssiden indgår skattebetalinger, mens udgiftssiden indeholder overførselsindkomster og træk på de offentlige services, hvor sidstnævnte er fordelt på baggrund af aktivitetsmål, mens de øvrige indtægter og udgifter er direkte træk fra Danmarks Statistiks registre. Disse indtægts- og udgiftsområder dækker kun en mindre del af de samlede offentlige indtægter og udgifter.

Analysen viser, at højtudannede udenlandske statsborgere uden medbragt familie i gennemsnit opholder sig i landet i 5½ år og bidrager med godt 130.000 kr. om året til de offentlige

finanser. Ligeledes finder analysen, at udenlandske statsborgere med medbragte familier i gennemsnit opholder sig i landet i ca. 10 år og bidrager med knap 220.000 kr. Analysen finder endvidere, at højtuddannede udenlandske statsborgere fra vestlige såvel som ikke-vestlige lande i gennemsnit bidrager positivt.

Tidligere svar til Folketinget

Finansministeriet har i to folketingsspørgsmål fra henholdsvis 2013 og 2014 redegjort for virkningen af indvandringen fra Østeuropa på de offentlige finanser. Afgrænsningen af personerne, der indgår i de to besvarelser afviger dog, idet besvarelsen fra 2013 tager udgangspunkt i indvandrere fra Østeuropa, mens besvarelsen fra 2014 tager udgangspunkt i østeuropæiske statsborgere[2].

Afgrænsningen af de offentlige indtægter og udgifter er næsten sammenfaldende i de to besvarelser. Dog henregnes indtægterne fra forbrugsafgifter som 15 og 20 pct. af den personlige disponible indkomst i henholdsvis besvarelsen fra 2013 og 2014. Derudover indeholder begge opgørelser samme overordnede poster. Således indgår indtægter fra indkomstskatter, forbrugsafgifter samt udgifter til overførsler og offentligt forbrug. Opgørelserne dækker således ikke samtlige indtægter og udgifter, som i indeværende analyse.

I svaret til Folketinget fra april 2013 redegjorde Finansministeriet således for, at indvandringen af arbejdskraft fra Østeuropa havde omtrent neutral virkning på de offentlige finanser. Opgørelsen viste for 2010, at de daværende ca. 53.000 indvandrere fra Østeuropa i 2010 bidrog med 0,0 mia. kr.

I svaret til Folketinget fra februar 2014 opgør Finansministeriet indvandrere fra Østeuropa til at være en nettoudgift på 0,5 mia. kr. i 2010. Forskellen afspejler blandt andet, at sidstnævnte besvarelse bygger på Østeuropæiske *statsborgere*, der opholder sig i landet. Denne gruppe består i højere grad af børn og unge end gruppen af indvandrere fra Østeuropa. Det bidrager til, at en afgrænsning på baggrund af statsborgerskab medfører et mindre nettobidrag end ved afgrænsninger ud fra oprindelseslandet. Dertil kommer, at ved afgrænsninger ud fra statsborgerskab vil indvandrere, der opnår dansk statsborgerskab, udgå af analysen. Det bidrager formentlig også til, at nettobidraget er lavere ved afgrænsninger ud fra statsborgerskab, end når gruppen afgrænses ud fra oprindelsesland.

Indeværende analyse viser, at de ca. 81.000 daværende indvandrere fra de nye EU-medlemslande[3] i 2014 bidrog med 0,6 mia. kr.

[2] Østeuropa var i besvarelsen fra 2013 defineret som Malta, Cypern, Polen, Ungarn, Estland, Letland, Litauen, Slovenien, Tjekkiet, Slovakiet, Bulgarien og Rumænien, mens Østeuropa i besvarelsen fra 2014 var ekskl. Malta og Cypern.
[3] I forhold til definitionen af Østeuropa anvendt i besvarelsen fra 2014 indeholder indeværende analyses definition af nye Østeuropæiske EU-medlemslande yderligere Kroatien.

Det bemærkes, at opgørelser af forskellige befolkningsgruppers bidrag til de offentlige finanser er forbundet med usikkerhed, idet de blandt andet hviler på beregningstekniske antagelser angående fordelingen af indtægter og udgifter, hvilket påvirker resultaterne. Resultaterne påvirkes endvidere af de konjunkturforhold mv., der gjorde sig gældende i de pågældende år, som opgørelserne foretages i.

Bilag 1. Individualisering af indtægter og udgifter

For en række indtægter og udgifter foreligger denne individualisering umiddelbart i Danmarks Statistiks registre. Det er fx tilfældet for indkomstskatter, ejendomsskatter samt udgifter til overførselsindkomster.

For øvrige indtægter og udgifter er individualiseringen så vidt muligt foretaget på baggrund af registeroplysninger om enhedsudgifter og aktivitetsmål fra personregistre (fx udgifter til uddannelse, sundhed og børnepasning) eller ved lovmodelberegninger ud fra gældende regler (fx vægtafgift og registreringsafgift).

For en række indtægts- og udgiftsområder foreligger der ikke registeroplysninger, der direkte afspejler den enkeltes træk på – eller bidrag til de offentlige finanser. I disse tilfælde anvendes forskellige fordelingsnøgler til individualiseringen, *jf. boks 1, tabel 1* og *tabel 2*.

Boks 1
Overordnede principper bag individualiseringen af de offentlige indtægter og udgifter

De enkelte poster på den offentlige saldo er individualiseret på baggrund af følgende principper:

1. Poster der i forvejen er individualiseret, hvorved posten direkte kan henføres til de pågældende personer (fx de fleste personskatter og indkomsterstattende overførsler, *jf. tabel 1*).
2. Poster der er beregnet ud fra gældende regler og satser på baggrund af personregistre.
3. Poster der er fordelt på baggrund af enhedspriser og aktivitetsmål fra personregistrene.

4a. Poster der er fordelt ligeligt ud på befolkningen på baggrund af den andel af året personen har boet i landet.
4b. Poster der er fordelt ligeligt ud på den voksne del af befolkningen på baggrund af den andel af året personen har boet i landet.
4c. Poster der er fordelt proportionalt med disponibel indkomst.
4d. Poster der er fordelt proportionalt med lønindkomst.
4e. Poster der er fordelt proportionalt med pensionsformue.

For en række indtægts- og udgiftsposter er det ikke entydigt, hvorledes individualisering skal foretages. Dette gælder fx for indtægterne fra selskabs- og produktionsskatter og udgifter til kollektivt forbrug. Herudover er områder, hvor der ikke er tilstrækkeligt dækkende registeroplysninger. En fuldstændig individualisering af de offentlige finanser fordrer derfor anvendelse af en række antagelser og fordelingsnøgler. 4a-4e henviser til sådanne fordelingsnøgler.

Væsentlige poster, hvor der ikke forligger registeroplysninger inkluderer, indtægterne fra moms og produktions- og importskatter. Disse poster er individualiseret på baggrund af disponibel indkomst. Indtægterne fra selskabsskatter er fordelt ud på befolkningen på baggrund af den enkeltes lønindkomsten.

Til individualisering af det offentlige forbrug er bl.a. anvendt opgørelser fra Økonomi- og Indenrigsministeriet og fra Socialministeriet.

Tabel 1
Oversigtstabel over de anvendte individualiseringsprincipper, jf. boks 1, for hovedposterne på den offentlige saldo

	1.	2.	3.	4a.	4b.	4c.	4d.	4e.	Øvrige
Indtægter									
Kildeskatter	X								
Afgifter på hævede kapitalpensioner	X								
Øvrige direkte skatter									
- AM-bidrag	X	X							
- Vægtafgift		X							
- Selskabsskat (ekskl. Nordsø)							X		
- Selskabsskat (Nordsø)					X				
- Realrenteafgift								X	
- Medielicens					X				
Moms fra husholdningerne						X			
Øvrige indirekte skatter									
- Produktions-, import- og forbrugsskatter						X			
- Registreringsafgift fra husholdningerne		X							
- Ejendomsskatter fra husholdningerne	X								
Øvrige sociale bidrag			X		X				X
Øvrige udgifter	X			X	X	X			X
Udgifter									
Indkomstoverførsler	X	X							X
Subsidier (ekskl. løntilskud)						X			X
Løntilskud			X						
Individuelt offentligt forbrug	X	X	X	X					
Kollektivt offentligt forbrug				X					
Øvrige udgifter	X			X	X	X			X

Tabel 2
Offentlige indtægter og udgifter i 2014 opdelt på anvendte fordelingsnøgler, jf. boks 1

	1.	2.	3.	4a.	4b.	4c.	4d.	4e.
Indtægter (mia. kr.)	559	8	13	64	9	301	56	53
Pct. af samlede indtægter	52	1	1	6	1	28	5	5
Udgifter (mia. kr.)	306	201	142	284	12	32	27	0
Pct. af samlede udgifter	29	19	14	27	1	3	3	0

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Bilag 2. Definition af indvandrere og efterkommere

I denne analyse er både anvendt Danmarks Statistiks definition af indvandrere og efterkommere og Danmarks Statistiks afgrænsning af vestlige og ikke-vestlige lande.

Indvandrere

En indvandrer er født i udlandet. Ingen af forældrene må være både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere

En efterkommer er født i Danmark. Ingen af forældrene må være både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommer.

Person af dansk oprindelse

En person af dansk oprindelse er en person – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.

- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.

- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland, henholdsvis statsborgerskabsland.

Vestlige/Ikke-vestlige lande:
Vestlige lande: Alle 28 EU-lande samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

Bilag 3. Offentlig saldo opdelt på herkomst

Tabel 1
Offentlige saldo i mia. kr. fordelt på indtægter, udgifter og herkomst, 2014

	Dansk oprindelse	Indvandrere, vestlige	Efter-kommere, vestlige	Indvandrere, ikke-vestlige	Efter-kommere, ikke-vest.	Alle
Kildeskatter	344,8	12,5	0,7	13,4	1,8	373,1
Afgifter på hævede kapitalpensioner	68,4	1,2	0,1	0,6	0,0	70,3
Selskabsskat	47,4	2,0	0,1	2,0	0,3	51,9
Øvrige direkte skatter	143,4	4,7	0,3	4,4	0,7	153,5
Øvrige indirekte skatter	291,3	11,5	0,7	14,0	2,3	319,8
Sociale bidrag	18,7	0,7	0,0	0,9	0,1	20,4
Øvrige indtægter	67,3	3,0	0,2	4,1	0,7	75,2
Indtægter i alt	**981**	**36**	**2**	**39**	**6**	**1.064**
Overførselsudgifter[1)]	285,5	8,7	0,7	22,5	3,2	320,6
- S.U.	17,4	0,6	0,1	1,2	0,8	20,2
- Dagpenge	16,2	1,2	0,1	2,0	0,4	19,7
- Sygedagpenge	11,0	0,4	0,0	1,0	0,1	12,5
- Barselsdagpenge	8,1	0,5	0,0	0,7	0,2	9,5
- Kontanthjælp	13,0	0,6	0,1	5,4	0,4	19,4
- Førtidspension	35,4	0,6	0,1	5,2	0,2	41,4
- Efterløn	15,5	0,3	0,0	0,3	0,0	16,1
- Folkepension	111,5	2,6	0,1	1,9	0,0	116,1
- Øvrige overførsler	57,4	2,0	0,2	5,0	1,1	65,7
Subsidier	36,8	1,3	0,1	2,0	0,3	40,5
Individuelt off. forbrug[2)]	334,3	8,5	1,8	15,2	12,2	372,0
- Sundhed	90,3	2,5	0,3	4,0	1,2	98,4
- Pleje	36,3	0,9	0,1	0,8	0,1	38,1
- Udsatte[3)]	46,9	0,5	0,1	1,7	1,5	50,8
- Daginstitution	25,0	0,2	0,5	0,3	2,1	28,0

Tabel 1 (fortsat)
Offentlige saldo i mia. kr. fordelt på indtægter, udgifter og herkomst, 2014

	Dansk oprindelse	Indvandrere, vestlige	Efter-kommere, vestlige	Indvandrere, ikke-vestlige	Efter-kommere, ikke-vestlige	Alle
- Uddannelse	85,7	2,3	0,5	3,4	6,0	98,0
- Beskæftigelsesindsats	7,1	0,4	0,0	1,2	0,2	8,9
- Asyl og integration	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4
- Øvrig indiv. off. forbrug	43,0	1,7	0,2	2,4	1,1	48,5
Kollektivt off. forbrug	130,5	5,2	0,6	8,3	4,1	148,7
- Retsvæsen	8,8	0,3	0,0	1,4	0,9	11,5
- Øvrig kollektivt forbrug	121,7	4,9	0,5	6,9	3,2	137,2
Øvrige udgifter	137,8	5,6	0,6	7,2	3,0	154,1
Udgifter i alt	**925**	**29**	**4**	**55**	**23**	**1.036**
Nettobidrag	**56**	**6**	**-2**	**-16**	**-17**	**28**

Anm.: Indtægts- og udgiftsområderne er fordelt på herkomstgrupper efter de beskrevne principper for individualiseringen i bilag 1. Som følge af afrunding summer de enkelte delposter ikke nødvendivis til de samlede indtægter og udgifter, ligesom summen af herkomstgrupperne ikke nødvendigvis summer til hele befolkningen.

1) Tjenestemandspensioner er "flyttet" fra *overførselsudgifter* til *øvrige udgifter*.

2) Individualiseringen af det individuelle offentlige forbrug tager udgangspunkt i Økonmi- og Indenrigsministeriets opgørelse, men er blevet suppleret med yderligere udgiftsområder (den aktive beskæftigelsesindsats, asyl samt udsatte). Det individuelle offentlige forbrug er derudover blevet opjusteret med overførsler til privat- og efterskoler samt økonomisk støtte givet efter Lov om en aktiv socialpolitik. Opjusteringen er ledsaget af en tilsvarende nedjustering af overførsler og *øvrige udgifter*.

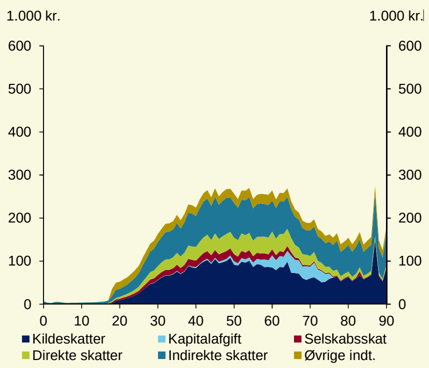
3) Udgifter til *udsatte* er baseret på datagrundlaget for Socialpolitisk Redegørelse (2016), *Social- og Indenrigsministeriet*. Udgifterne til *sundhed og pleje* er blevet nedjusteret i forhold til Økonomi- og Indenrigsministeriets normale opgørelse for at tage højde for overlap mellem udgifterne til *udsatte*.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

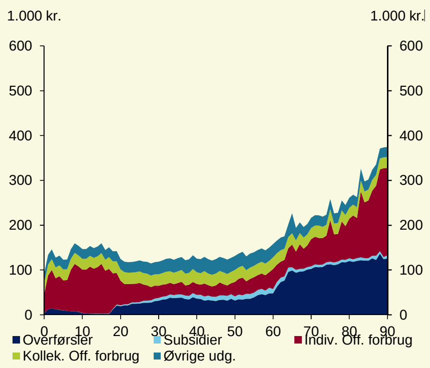
Bilag 4. Indtægter og udgifter opdelt på alder

Indvandrere og efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande

Figur 1
Gennemsnitlige offentlige indtægter for vestlige indvandrere opdelt på alder, 2014

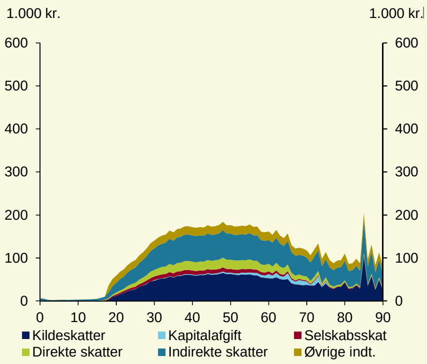

Figur 2
Gennemsnitlige offentlige udgifter for vestlige indvandrere opdelt på alder, 2014

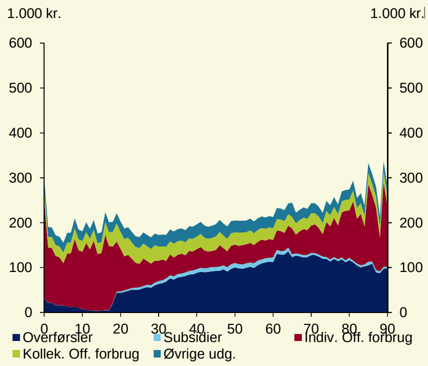

Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 3
Gennemsnitlige offentlige indtægter for ikke-vestlige indvandrere opdelt på alder, 2014

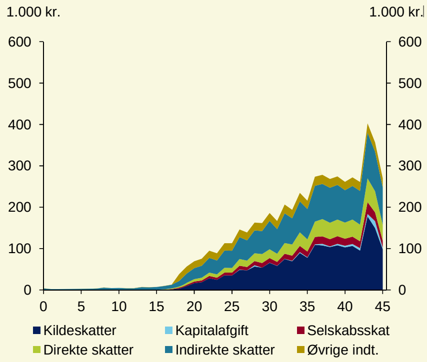

Figur 4
Gennemsnitlige offentlige udgifter for ikke-vestlige indvandrere opdelt på alder, 2014

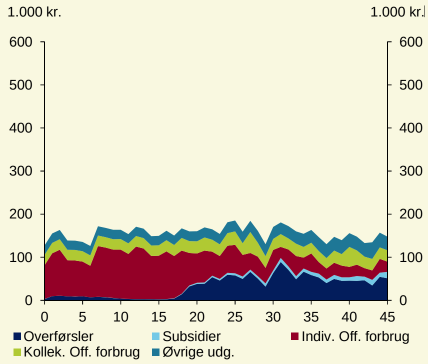

Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 5
Gennemsnitlige offentlige indtægter for vestlige efterkommere opdelt på alder, 2014

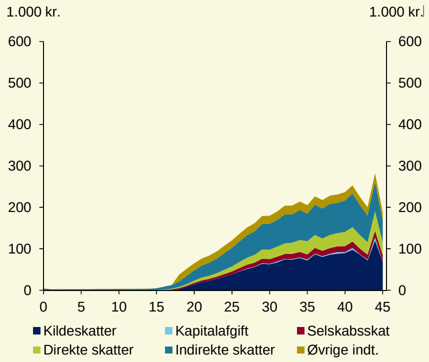

Figur 6
Gennemsnitlige offentlige udgifter for vestlige efterkommere opdelt på alder, 2014

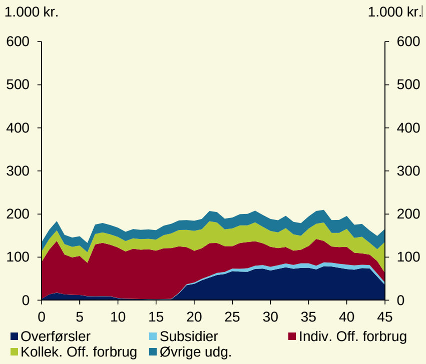

Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 7
Gennemsnitlige offentlige indtægter for ikke-vestlige efterkommere opdelt på alder, 2014

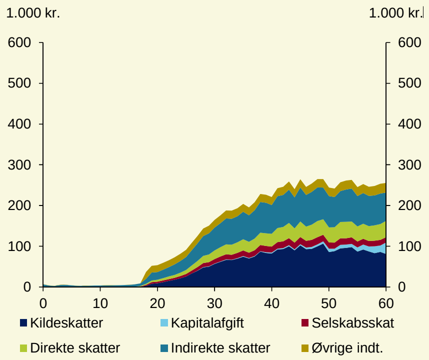
Figur 8
Gennemsnitlige offentlige udgifter for ikke-vestlige efterkommere opdelt på alder, 2014

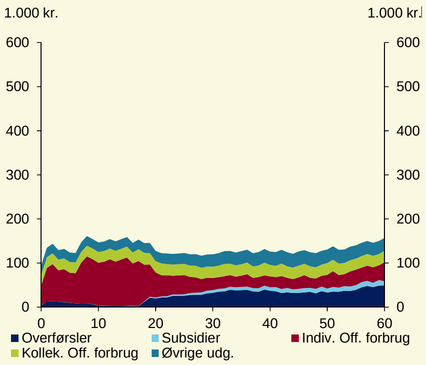
Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Indvandrere opdelt efter oprindelseslandets EU/EØS-tilhørsforhold

Figur 9
Gennemsnitlige offentlige indtægter for indvandrere fra EU/EØS-lande opdelt på alder, 2014

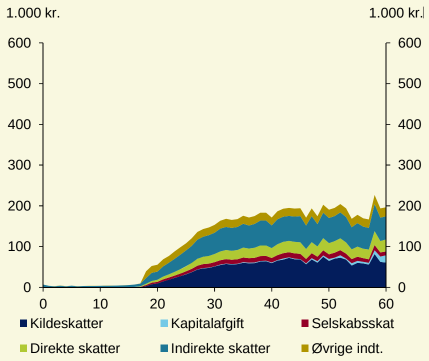

Figur 10
Gennemsnitlige offentlige udgifter for indvandrere fra EU/EØS-lande opdelt på alder, 2014

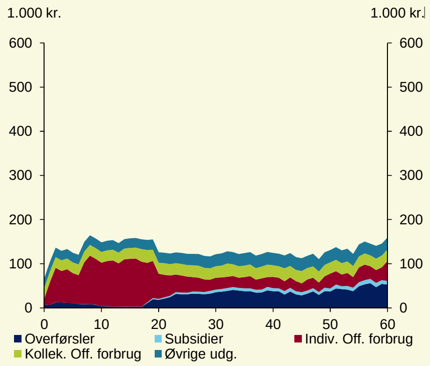

Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 11
Gennemsnitlige offentlige indtægter for indvandrere fra østlige EU-lande opdelt på alder, 2014

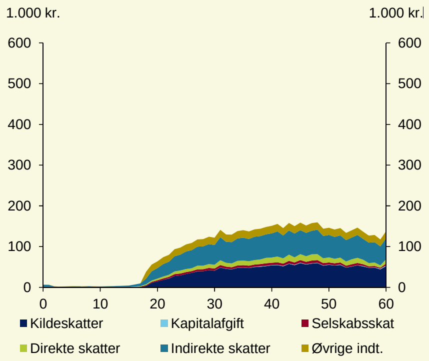
Figur 12
Gennemsnitlige offentlige udgifter for indvandrere fra østlige EU-lande opdelt på alder, 2014

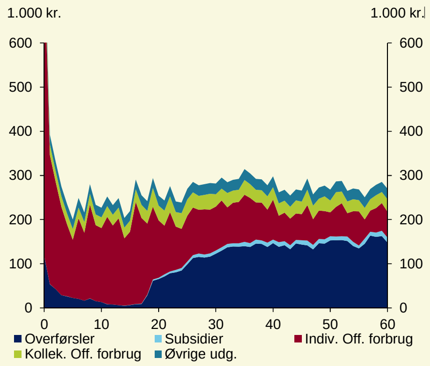
Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Indvandrere opdelt efter opholdsgrundlag

Figur 13
Gennemsnitlige offentlige indtægter for asylmodtagere mv. opdelt på alder, 2014

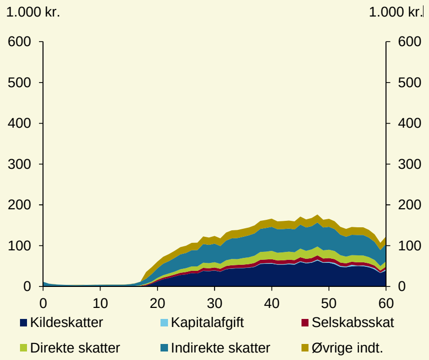

Figur 14
Gennemsnitlige offentlige udgifter for asylmodtagere mv. opdelt på alder, 2014

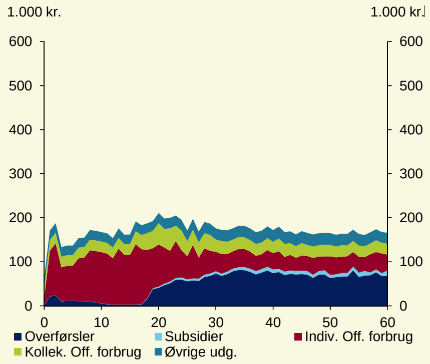

Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 15
Gennemsnitlige offentlige indtægter for familiesammenførte opdelt på alder, 2014

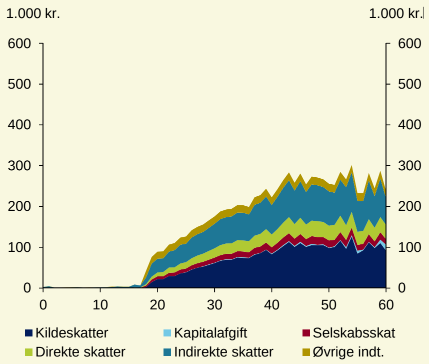

Figur 16
Gennemsnitlige offentlige udgifter for familiesammenførte opdelt på alder, 2014

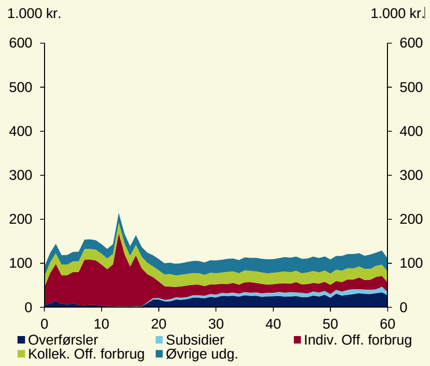

Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 17
Gennemsnitlige offentlige indtægter for personer med erhvervsmæssigt opholdsgrundlag opdelt på alder, 2014

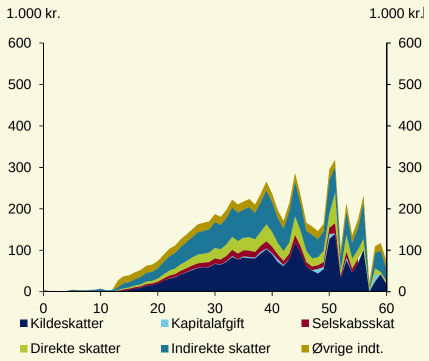
Figur 18
Gennemsnitlige offentlige udgifter for personer med erhvervsmæssigt opholdsgrundlag opdelt på alder, 2014

Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

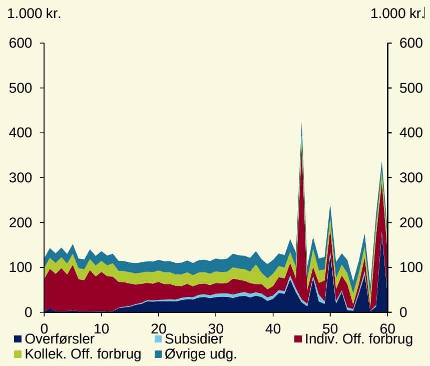
Figur 19

Gennemsnitlige offentlige indtægter for indvandrere med studiemæssigt opholdsgrundlag opdelt på alder, 2014

Figur 20

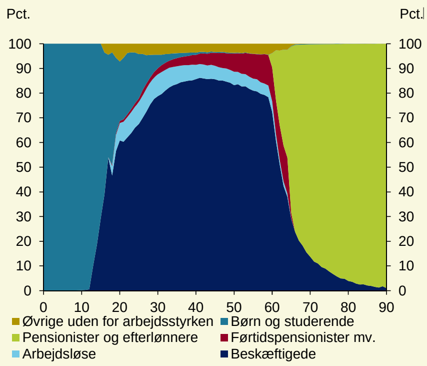
Gennemsnitlige offentlige udgifter for indvandrere med studiemæssigt opholdsgrundlag opdelt på alder, 2014

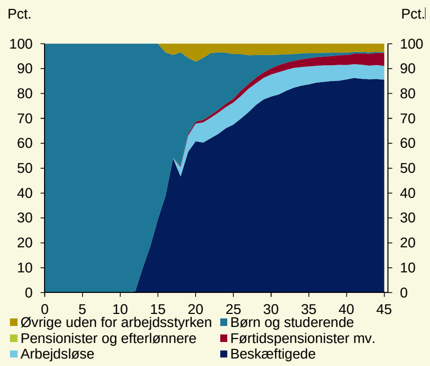
Anm.: De gennemsnitlige indtægter og udgifter er beregnet på baggrund af helårspersoner.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Bilag 5. Arbejdsmarkedsstatus opdelt på alder og herkomst

Figur 1
Personer af dansk oprindelse opdelt på alder og socioøkonomisk status, 2014

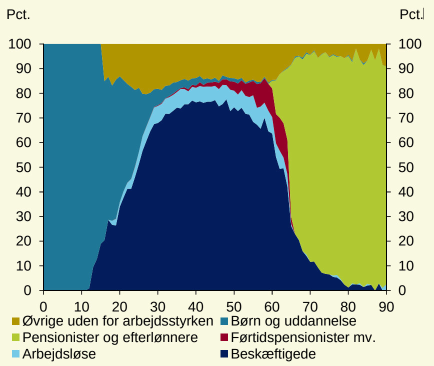
Figur 2
Personer af dansk oprindelse opdelt på alder socioøkonomisk status, 2014

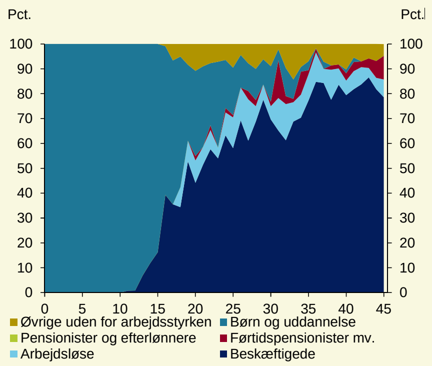
Anm.: Opgjort på baggrund af den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik 2014. *Pensionister og efterlønnere* omfatter folkepensionister samt modtagere af efterløn og fleksydelse. *Førtidspensionister mv.* indeholder bl.a. personer i revalideridering og ressourceforløb. *Arbejdsløse* omfatter modtagere af dagpenge og kontanthjælp. Figur 2 indeholder et aldersmæssigt udsnit af figur 1 af hensyn til sammenligneligheden med tilsvarende figurer for efterkommere.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 3
Indvandrere fra vestlige lande opdelt på alder og socioøkonomisk status, 2014

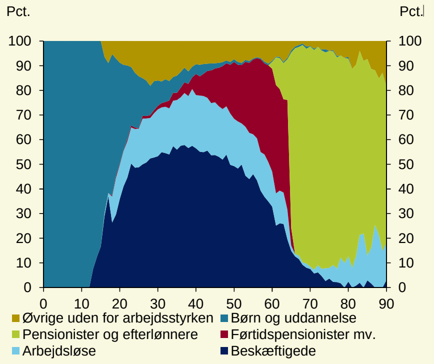

Figur 4
Efterkommere fra vestlige lande opdelt på alder og socioøkonomisk status, 2014

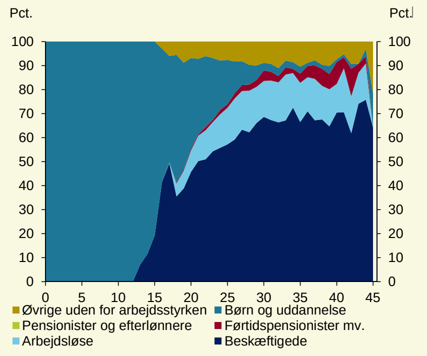

Anm.: Se anmærkningstekst til figur 1og figur 2.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Figur 5
Indvandrere fra Ikke-vestlige lande opdelt på alder og socioøkonomisk status, 2014

Figur 6
Efterkommere fra ikke-vestlige lande opdelt på alder og socioøkonomisk status, 2014

Anm.: Se anmærkningstekst til figur 1og figur 2.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Litteraturliste

DA (2016). Borgere fra 3. verdenslande med ophold til erhverv er en god forretning for de offentlige kasser. DA's nyhedsbrev Agenda, juni.

DEA (2016). Er højtuddannede indvandrere en god forretning for Danmark?

Rockwool Fondens Forskningsenhed (2014). Schultz-Nielsen, Marie Louise og Tranæs, Torben, Indvandrere og danskeres nettobidrag til de offentlige finanser. Arbejdspapir.

Rockwool Fondens Forskningsenhed (2015). Schultz-Nielsen, Marie Louise, Tranæs, Torben Hansen og Marianne Frank. The Impact of immigrants on public finances – A forecast analysis. Study paper.

Rockwool Fondens Forskningsenhed (2016). Skaksen, Jan Rose og Jensen, Bent. 2016. Hvad ved vi om indvandring og integration? Gyldendal.

SFI (2016). Martinsen, Dorte Sindbjerg og Rotger, Gabriel Pons. The fiscal impact of EU immigration on the universalistic welfare state. Working paper.

fm.dk